

การติดตามโครงการภายใต้ แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ไตรมาสที่ 3 (1 ตุลาคม 2565 - 30 มิถุนายน 2566)

บทสรุปผู้บริหาร

รายงานการติดตามโครงการสำคัญภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไตรมาสที่ 3 เป็นผลการดำเนินงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 - 30 มิถุนายน 2566 โดยรวบรวมผลการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งการติดตามในพื้นที่ของเจ้าหน้าที่ศูนย์ประเมินผล และเจ้าหน้าที่สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 - 12 จำนวน 12 โครงการ

ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ พบว่า ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2566 โครงการสำคัญภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีการเบิกจ่ายงบประมาณรวมทั้งสิ้น 68,786,600 บาท ร้อยละ 58 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร 118,317,730 บาท

ผลได้จากการดำเนินงาน ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร รวมทั้งจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการที่เป็นเกษตรกร และตำรวจตระเวนชายแดน รวม 5,187 ราย ร้อยละ 85 ของเป้าหมาย 6,083 ราย จัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ด้านการเกษตร 20 แปลง ร้อยละ 87 ของเป้าหมาย 23 แปลง และในพื้นที่ 11,434 ไร่ ร้อยละ 92 ของเป้าหมาย 12,497 ไร่ สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกร 281 ราย ร้อยละ 69 ของเป้าหมาย 407 ราย ผลิตปัจจัยเพื่อแจกจ่าย โดยผลิตพันธุ์สัตว์ได้ 548 ตัว ร้อยละ 97 ของเป้าหมาย 560 ตัว และผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ 2,246,504 ตัว ร้อยละ 98 ของเป้าหมาย 2,380,504 ตัว จัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ แล้ว 231 ครั้ง ร้อยละ 75 ของเป้าหมาย 308 ครั้ง มีเกษตรกรเข้ารับบริการคลินิกต่าง ๆ 73,012 ราย ร้อยละ 96 ของเป้าหมาย 76,230 ราย

ผลจากการติดตามโครงการอ่างเก็บน้ำนฤบดินทรจินดา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดปราจีนบุรี เกษตรกรภายใต้แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมร้อยละ 93 มีการนำความรู้ที่ได้รับจากไปใช้ประโยชน์แล้ว ส่งผลให้เกษตรกรร้อยละ 23 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการนำปัจจัยการผลิตที่ได้รับจากการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร รวมทั้งการทำประมงไปใช้ ทำให้มีผลผลิตจำหน่าย เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 5,921 บาทต่อครัวเรือนต่อปี นอกจากนี้เกษตรกรร้อยละ 25 สามารถลดรายจ่าย ในครัวเรือนลงได้เฉลี่ย 1,922 บาทต่อครัวเรือนต่อปี โดยลดได้จากการนำผลผลิตทางการเกษตรมาบริโภค อีกทั้งร้อยละ 78 สามารถลดค่าใช้จ่ายในการผลิตลงได้เฉลี่ย 7,044 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ซึ่งมาจากการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เองทดแทนปุ๋ยเคมี การใช้สารชีวภัณฑ์แทนการใช้สารเคมี ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช และได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากหน่วยงาน โครงการอยู่ระหว่างการดำเนินการก่อสร้าง การใช้ประโยชน์จากโครงการยังไม่สามารถใช้ได้เต็มประสิทธิภาพ ในบางจุดเกิดการชำรุดเสียหาย ในส่วนกิจกรรมภายใต้แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

เกษตรกรบางรายขาดองค์ความรู้ และประสบการณ์ในด้านการปลูกและดูแลรักษาทุเรียน รวมถึงไม้ผลชนิดอื่น ๆ อีกทั้งพันธุ์ไม้ผลที่สนับสนุนให้เกษตรกรบางชนิดมีขนาดเล็กเกินไป ทำให้อัตราการรอดน้อย สำหรับโครงการเกษตรวิद्या อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เกษตรกรร้อยละ 87 นำความรู้ไปปฏิบัติในการวางแผนการผลิตพืช การจัดการดิน การใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่า และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ทำให้เกษตรกรร้อยละ 71 มีรายจ่ายลดลงเฉลี่ย 977 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากการใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพทดแทนปุ๋ยเคมี การปลูกพืชผักสวนครัว การเลี้ยงไก่ไข่บริเวณในครัวเรือน และการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นในครัวเรือน และมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 1,229 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากการจำหน่ายพืชผักสวนครัว ไข่ไก่และเงินปันผลจากสหกรณ์ การส่งเสริมองค์ความรู้การลดต้นทุนการผลิตนอกจากจะสามารถลดต้นทุนได้แล้ว ยังสร้างความปลอดภัยในการทำการเกษตร อีกทั้งการส่งเสริมอาชีพด้านการปลูกพืชผักเศรษฐกิจ การเลี้ยงกบ ไก่ไข่ และแปรรูปสินค้าเกษตรทำให้มีผลผลิตบริเวณในครัวเรือน และสามารถนำมาจำหน่ายเพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพในอนาคตได้ และโครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน เกษตรกรร้อยละ 88 นำความรู้ไปปฏิบัติแล้ว เช่น การเลี้ยงปลานิลดำในบ่อดิน การปรับพื้นที่แปลงนาขั้นบันได การจัดทำบัญชีครัวเรือน การเลี้ยงไก่ การป้องกันโรคและการใช้วัคซีนป้องกันโรคในไก่ วิธีการปลูกกาแฟอาราบิก้าร่วมกับไม้ยืนต้น ทำให้เกษตรกรร้อยละ 65 มีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 5,264 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากการจำหน่ายอโวคาโด ใบชาอัสสัม การปรับพื้นที่นาขั้นบันไดทำให้พืชสามารถกักเก็บน้ำได้มากขึ้นส่งผลให้มีผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้น และรายจ่ายในครัวเรือนลดลงเฉลี่ย 1,293 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากการนำผลผลิตที่ได้รับมาบริเวณในครัวเรือน การผลิตยาหม่องจากขมิ้นชันใช้ในครัวเรือน หลักสูตรที่ฝึกอบรมให้เกษตรกรมีความสอดคล้องกับการประกอบอาชีพ และกิจกรรมในพื้นที่ทำให้เกษตรกรมีความสนใจ และนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติสามารถเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพและนำไปสู่การพัฒนาด้านการตลาด เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดมากขึ้น

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน กรมชลประทานควรสำรวจพื้นที่ซ่อมแซมในส่วนที่ชำรุด และเร่งดำเนินการขยายพื้นที่ชลประทานให้ครอบคลุมตามเป้าหมาย เพื่อให้เกษตรกรได้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากระบบชลประทาน ในส่วนกิจกรรมภายใต้แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมการเกษตร ควรเข้าติดตามให้คำแนะนำเกษตรกรที่ปรับเปลี่ยนการปลูกพืชอย่างต่อเนื่อง และควรจัดอบรมการดูแลรักษาตามช่วงอายุของพันธุ์ไม้ เป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อปรับเปลี่ยนวิธีการเกษตรภายหลังได้รับประโยชน์จากน้ำชลประทาน ในส่วนของด้านการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ ให้การพัฒนาส่งเสริมอาชีพที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักและสารชีวภัณฑ์ เพื่อช่วยเกษตรกรลดต้นทุนการผลิต อีกทั้งควรส่งเสริมการรวมกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง สามารถแปรรูปสินค้าเกษตรไปจำหน่าย มีการดำเนินการด้านการตลาด และหาตลาดรองรับผลผลิตที่ชัดเจน

คำนำ

รายงานการติดตามผลการดำเนินงานโครงการ ภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม (โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ) ฉบับนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ และประเด็นข้อค้นพบจากการติดตามในพื้นที่ ตลอดจนข้อคิดเห็นต่อการปรับปรุง แก้ไขการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นบทบาทภารกิจของศูนย์ประเมินผล ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 กำหนดกรอบแผนงานการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการ ภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม (โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ) ซึ่งครั้งนี้เป็นการรายงานในไตรมาสที่ 3 ผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 – 30 มิถุนายน 2566

สุดท้ายนี้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ขอขอบคุณหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการให้ข้อมูล และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานในการกำกับ ดูแล และปรับปรุงการดำเนินงานโครงการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

ศูนย์ประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ข
คำนำ	ง
สารบัญตาราง	ช
ภาคผนวก	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	1
1.2 ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	2
1.3 ลักษณะโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	3
1.4 ประเภทของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	5
บทที่ 2 ระเบียบวิธีการติดตาม	7
2.1 ความสำคัญของการติดตาม	7
2.2 วัตถุประสงค์ของการติดตาม	8
2.3 ขอบเขตการติดตาม	8
2.4 วิธีการติดตาม	9
2.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการติดตาม	12
บทที่ 3 ผลการติดตามการดำเนินงาน	13
3.1 การดำเนินงานภาพรวม	13
3.1.1 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ	13
3.1.2 ผลการดำเนินงาน	13
3.2 ผลการติดตามรายโครงการ	15
3.2.1 โครงการศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดศรีสะเกษ	15
3.2.2 โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอึ้ง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดยโสธร	18
3.2.3 โครงการอ่างเก็บน้ำนฤบดินทรจินดา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดปราจีนบุรี	19
3.2.4 โครงการร่วมพัฒนาพื้นที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อ ดำเนินงานตาม “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” พื้นที่ค่ายนเรศวร อำเภอ ชะอำ จังหวัดเพชรบุรี	23

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.2.5 โครงการพัชรสุธาชานูรักษ์	27
3.2.6 โครงการพัฒนาชุมชนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและอุทยานแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี	30
3.2.7 โครงการเกษตรวิทยา อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่	34
3.2.8 โครงการร้อยใจรักษ์ จังหวัดเชียงใหม่	39
3.2.9 โครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน	42
3.2.10 โครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระดำริ จังหวัดน่าน	46
3.2.11 โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	49
3.2.12 โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระ- บรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร	52

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 2.1	การจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่	9
ตารางที่ 2.2	ประเด็นและตัวชี้วัดการติดตามผลการดำเนินงานภาพรวม	10
ตารางที่ 3.1	ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ไตรมาส 3 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	14
ตารางที่ 3.2	ผลการดำเนินงาน ไตรมาส 3 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	15

สารบัญภาคผนวก

ภาคผนวก	Info-graphic ผลการดำเนินงานแผนงาน/โครงการสำคัญ	57
	ภาพรวมโครงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	58
	โครงการศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดศรีสะเกษ	59
	โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอี้ง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดยโสธร	60
	โครงการอ่างเก็บน้ำน่านฤดินทรจินดา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดปราจีนบุรี	61
	โครงการร่วมพัฒนาพื้นที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อดำเนินงานตาม “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” พื้นที่ค่ายนเรศวร อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี	62
	โครงการพัชรสุธาธารนุรักษ์	63
	โครงการพัฒนาชุมชนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและอุทยานแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี	64
	โครงการเกษตรวิชญา อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่	65
	โครงการร้อยใจรักษ์ จังหวัดเชียงใหม่	66
	โครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน	67
	โครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระดำริ จังหวัดน่าน	68
	โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	69
	โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร	70

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

นับแต่ที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จถวัลยสิริราชสมบัติเป็นต้นมา พระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมเยียนประชาชนตามพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทยากจนภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อทรงค้นหาข้อมูลที่แท้จริงจากประชาชน เจ้าหน้าที่ของรัฐประจำพื้นที่ และทรงสังเกตการณ์ สำนวณสภาพทางภูมิศาสตร์ไปพร้อม ๆ กันด้วย ทั้งนี้ เพื่อทรงรวบรวมข้อมูลไว้เป็นแนวทางที่จะพระราชทานพระราชดำริ ในการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่อไป

ในระยะแรกนั้นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีลักษณะการดำเนินการศึกษาค้นคว้า และทดลองเป็นการส่วนพระองค์ เพื่อเตรียมพระองค์ด้านข้อมูลและความรู้ที่จะทรงนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาและเผยแพร่วิทยาการสู่เกษตรกร เป็นการเริ่มโครงการจากในเขตพื้นที่รอบ ๆ ที่ประทับ ในส่วนภูมิภาคก่อน จากนั้นจึงขยายขอบเขตออกไปสู่พื้นที่เกษตรกรรมที่กว้างขึ้น โดยมีโครงการวิจัย ค้นคว้าและทดลองของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ในทุกภูมิภาค ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่วิทยาการที่ทันสมัยให้แก่เกษตรกรในการ จัดทำโครงการต่าง ๆ ตามหลักวิชาการก่อน เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้และประโยชน์ที่คุ้มค่า โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ตั้งแต่การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เช่น สภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ แหล่งน้ำ และการประกอบอาชีพ ก่อนที่จะเสด็จพระราชดำเนินไปยังพื้นที่ เพื่อสำรวจและเก็บข้อมูลจริงจากประชาชนและเจ้าหน้าที่ประจำท้องถิ่น แล้วจึงทรงวางแผนพัฒนาและพระราชทานข้อเสนอแนะให้รัฐบาลร่วมดำเนินการตามพระราชดำรินโครงการต่าง ๆ โดยพระองค์เสด็จพระราชดำเนิน ร่วมทรงงานกับหน่วยงานของรัฐ ทุกฝ่าย ทั้งพลเรือน ตำรวจ ทหาร เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างจริงจัง จากนั้นจึงจะเสนอขออนุมัติโครงการและงบประมาณในการจัดทำ หากโครงการใดติดขัดด้านระเบียบ วิธีการ งบประมาณ เป็นผลให้เกิดความล่าช้า พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ยังได้พระราชทานกองทุนส่วนพระองค์ เพื่อให้โครงการดำเนินการต่อไปได้และทันกับการแก้ไขปัญหา ซึ่งมีสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นหน่วยงาน ช่วยประสานงานและแผนงานต่าง ๆ ให้สอดคล้องกันโดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนิน ทรงกำกับดูแล ตลอดจนทรงติดตามผลการดำเนินงาน และเสด็จพระราชดำเนินกลับไปยังโครงการทุกครั้ง ที่มีโอกาส เพื่อทอดพระเนตรความเจริญก้าวหน้าของโครงการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ภายใต้ หลักการทำงานที่สำคัญ คือ โครงการต้องสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่ราษฎรกำลังประสบอยู่ได้ อย่างรีบด่วน และมีผลในระยะยาว โดยที่การพัฒนานั้นต้องเป็นไปตามลำดับขั้นตอนตามความจำเป็น

และประหยัด ผู้ที่ได้รับประโยชน์คือ ประชาชนที่สามารถ "พึ่งพาตนเองได้" ในที่สุด ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ

ปัจจุบันโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมีกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย ซึ่งมีลักษณะที่เป็นโครงการพัฒนาด้านต่าง ๆ เช่น โครงการด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ โครงการด้านการส่งเสริมอาชีพ และโครงการด้านการเกษตร มีทั้งที่ดำเนินการเสร็จสิ้นภายในระยะเวลาสั้นมีกิจกรรมเดียว ดำเนินการแล้วเสร็จภายในปีเดียว และบางโครงการมีหลายกิจกรรม ดำเนินการต่อเนื่องในปีต่อไป และระยะเวลายาวที่มากกว่า 5 ปี

1.2 ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดังนี้

1.2.1 เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประทับอยู่ในพระตำหนัก แต่มีเหตุการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้น เช่น มีพายุ หรืออุทกภัย ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนอย่างหนัก ก็จะมีพระราชดำริให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องไปดำเนินการช่วยเหลือ

1.2.2 เมื่อเสด็จพระราชดำเนินยังพื้นที่ต่าง ๆ จะพระราชทานพระราชดำริให้กับคณะผู้ตามเสด็จฯ (องคมนตรี เจ้าหน้าที่กรม / กองที่เกี่ยวข้อง ผู้ว่าราชการจังหวัด เจ้าหน้าที่สำนักงาน กปร. ฯลฯ) ดำเนินการโครงการต่าง ๆ

- เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องซึ่งรับสนองพระราชดำริ จัดทำโครงการเสนอผู้บังคับบัญชาจนถึง ปลัดกระทรวง เพื่อนำส่งสำนักงาน กปร.

- สำนักงาน กปร. ประสานงาน วิเคราะห์ว่าสอดคล้องกับพระราชดำริ แล้วนำเสนอในขั้นตอนต่อไป เพื่อพิจารณาอนุมัติ

- ที่ประชุม กปร. หรือ ประธาน กปร. พิจารณาอนุมัติ

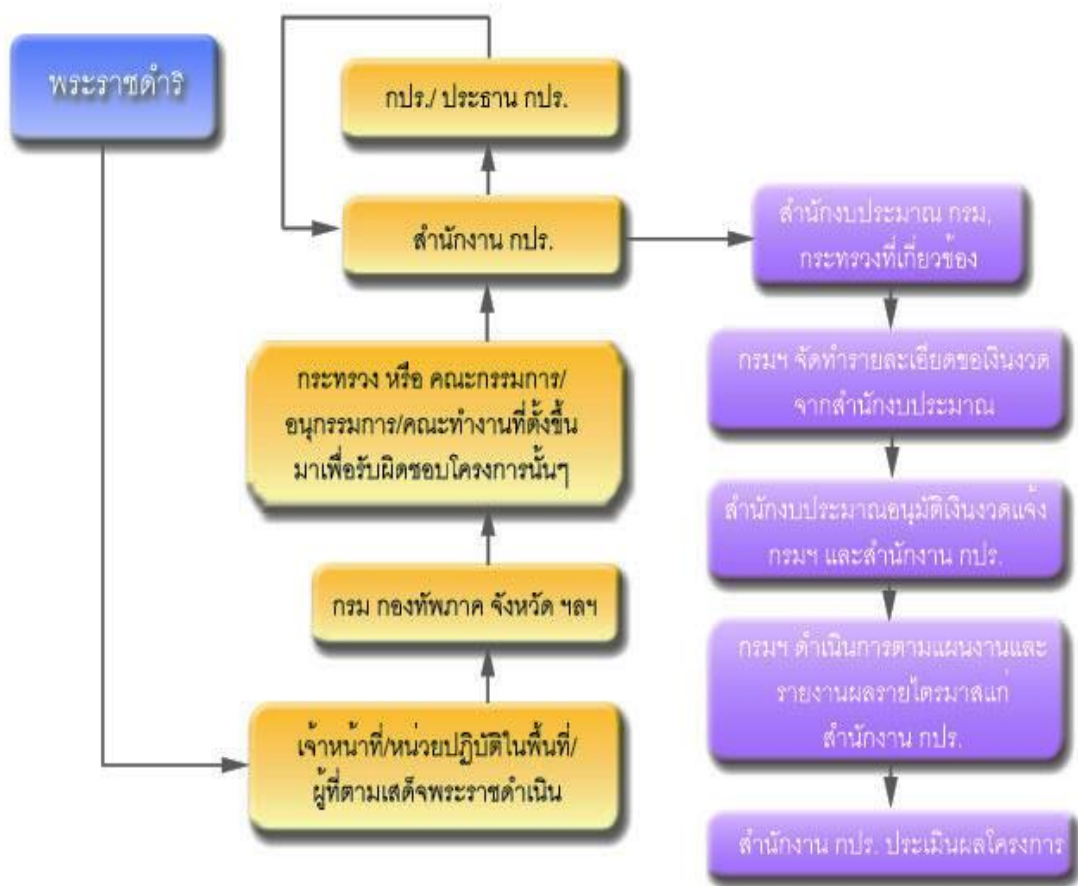
- สำนักงาน กปร. แจ้งหน่วยงาน และสำนักงบประมาณ เพื่อดำเนินการต่อไป

- หน่วยงานเหล่านั้นดำเนินการตามแผนงานโครงการ

- สำนักงาน กปร. ทำการติดตาม ประเมินผล จัดทำรายงานทูลเกล้าฯ ถวาย แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ได้ประโยชน์สูงสุดตามพระราชดำริที่ได้พระราชทานไว้

1.2.3 การถวายฎีกา มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

เมื่อมีการถวายฎีกาเกี่ยวกับโครงการทางด้านการพัฒนา สำนักงาน กปร. จะทำหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลหาข้อเท็จจริง เพื่อจัดทำรายละเอียดกราบบังคมทูลฯ เพื่อขอพระราชทานพระราชวินิจฉัย หากทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริก็จะพระราชทานแนวพระราชดำริว่าควรพัฒนาตรงนั้นอย่างไร จากนั้น สำนักงาน กปร. ก็จะดำเนินการประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าดำเนินการเช่นเดียวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ขั้นตอนการปฏิบัติงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1.3 ลักษณะโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

โครงการพระราชดำริในระยะแรก ๆ นั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1.3.1 โครงการที่มีลักษณะศึกษา ค้นคว้า ทดลองเป็นการส่วนพระองค์ โครงการดังกล่าวนี้ เท่ากับเป็นการเตรียมพระองค์ในด้านข้อมูล และความรอบรู้ที่จะทรงนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหา และเผยแพร่แก่เกษตรกร รวมทั้งเป็นการแสวงหาแนวทางการพัฒนาที่ถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพ สังคมไทยและสภาพแวดล้อมในแต่ละท้องถิ่นด้วย

1.3.2 โครงการที่มีลักษณะเริ่มเข้าไปแก้ไขปัญหาหลักของเกษตรกร เนื่องจากเกษตรกรประสบ ปัญหา และอุปสรรคในการทำเกษตรกรรมมากขึ้นทุกขณะซึ่งในขณะที่พระองค์ทรงมีโครงการทดลอง และเรียนรู้ไปด้วยกัน จะทรงเริ่มก้าวเข้าสู่การดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาของเกษตรกรอย่างแท้จริง ระยะแรก โครงการยังจำกัดขอบเขตอยู่เฉพาะบริเวณรอบ ๆ ที่ประทับในส่วนภูมิภาค รูปแบบของการพัฒนาแก้ปัญหา คือ การพัฒนาแบบผสมผสาน (Integrated Development) หลังจากนั้นโครงการในลักษณะนี้ค่อย ๆ ขยายขอบเขตออกไปสู่สังคมเกษตรกรในพื้นที่ที่กว้างขึ้น

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมีอยู่มากมายหลายสาขา หลายประเภท ในระยะแรก มีชื่อเรียกแตกต่างกันไป ดังนี้

1) โครงการตามพระราชประสงค์ หมายถึง โครงการซึ่งทรงศึกษาทดลองปฏิบัติเป็นส่วนพระองค์ ทรงศึกษาหาหรือกับผู้เชี่ยวชาญในวงงาน ทรงแสวงหาวิธีการทดลองปฏิบัติ ทรงพัฒนาและส่งเสริมแก้ไขตัดแปลงวิธีการเป็นระยะเวลาหนึ่ง เพื่อดูแลผลผลิตทั้งในพระราชฐานและนอกพระราชฐาน ซึ่งต้องทรงใช้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ในการดำเนินการทดลองจนกว่าจะเกิดผลดี ต่อมาเมื่อทรงแน่พระทัยว่าโครงการนั้น ๆ ได้ผลดี เป็นประโยชน์แก่ประชาชนอย่างแท้จริง จึงโปรดเกล้าฯ ให้รัฐบาล เข้ามารับงานต่อภายหลัง

2) โครงการหลวง หมายถึง พระองค์ทรงเจ้าะจงดำเนินการพัฒนาและบำรุงรักษาต้นน้ำลำธารในบริเวณป่าเขาในภาคเหนือ เพื่อบรรเทาอุทกภัยในที่ลุ่มล่าง ด้วยเหตุผลที่พื้นที่เหล่านี้เป็นเขตแดน ชาวไทยภูเขา จึงทรงมีโอกาสพัฒนาชาวเขาชาวดอยให้อยู่ดีกินดี ให้เลิกการปลูกฝิ่น เลิกการตัดไม้ทำลายป่า ทำไร่เลื่อนลอย และเลิกการค้าไม้เถื่อน ของเถื่อน อาวุธยุทโธปกรณ์นอกกฎหมาย ทรงพัฒนาช่วยเหลือให้ปลูกพืชหมุนเวียนที่มีคุณค่าสูง ขนส่งง่าย ปลูกข้าวไร่ และเลี้ยงสัตว์ไว้เพื่อบริโภค รวมคุณค่าผลผลิตแล้วให้ได้คุณค่าแทนการปลูกฝิ่น ทั้ง ๆ ที่งานของโครงการนี้กินเวลายาวนานกว่าจะเกิดผลดี ต้องใช้เวลานานนับสิบปี การดำเนินงานจะยากลำบากสักเพียงใดมิได้ทรงท้อถอย การพัฒนาค่อย ๆ ได้ผลดีขึ้น ๆ ชาวเขาชาวดอยจึงมีความจงรักภักดี เรียกพระองค์ว่า “พ่อหลวง” และเรียกสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถว่า “แม่หลวง” โครงการของทั้งสองพระองค์จึงเรียกว่า “โครงการหลวง”

3) โครงการในพระบรมราชานุเคราะห์ หมายถึง โครงการที่พระองค์ได้พระราชทาน ข้อเสนอแนะและแนวทางพระราชดำริให้เอกชนไปดำเนินการ ด้วยกำลังเงิน กำลังปัญญา และกำลังแรงงาน พร้อมทั้งการติดตามผลงานให้ต่อเนื่องโดยภาคเอกชน เช่น โครงการพัฒนาหมู่บ้านสหกรณ์เนินดินแดง อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งสโมสรโรตารีแห่งประเทศไทยเป็นผู้จัดและดำเนินงานตามพระราชดำริ โครงการพจนานุกรม โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน

4) โครงการตามพระราชดำริ หมายถึง โครงการประเภทนี้เป็นโครงการที่ทรงวางแผนพัฒนา ทรงเสนอแนะให้รัฐบาลร่วมดำเนินการตามแนวพระราชดำริ โดยพระองค์เสด็จฯ ร่วมทรงงานกับหน่วยงานของรัฐบาล ซึ่งมีทั้งฝ่ายพลเรือน ตำรวจ ทหาร โครงการตามพระราชดำรินี้ในปัจจุบันเรียกว่า “โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” มีกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย ปัจจุบันมีลักษณะที่เป็นโครงการพัฒนาด้านต่าง ๆ ที่ดำเนินการเสร็จสิ้นภายในระยะเวลาสั้น และระยะเวลายาวที่มากกว่า 5 ปี ขณะเดียวกันก็มีลักษณะที่เป็นงานด้านวิชาการ เช่น โครงการเพื่อการศึกษาค้นคว้าทดลอง หรือโครงการที่มีลักษณะเป็นงานวิจัย

1.4 ประเภทของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1.4.1 โครงการพัฒนาด้านแหล่งน้ำ เป็นการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเพาะปลูก หรือการชลประทานที่มีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ โดยลักษณะของโครงการแบ่งเป็น

1) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อพื้นที่เพาะปลูกที่ส่วนใหญ่อยู่นอกเขตชลประทาน ต้องอาศัยน้ำฝนและน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติเป็นหลัก มีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรให้สามารถทำการเกษตรได้ตลอดทั้งปี

2) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค มุ่งสร้างแหล่งน้ำและระบบประปาเพื่อจัดหาน้ำสะอาดให้กับประชาชนในพื้นที่ห่างไกล รวมถึงโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร ทั้งนี้ เมื่อโครงการบางประเภทดำเนินการแล้วเสร็จจะถ่ายโอนภารกิจไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และจะมีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์จากน้ำ และบริหารจัดการค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการใช้น้ำเพื่อป้องกันการขัดแย้งต่าง ๆ

3) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อช่วยป้องกันและบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่ อาทิ โครงการแก้มลิง เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ โครงการเขื่อนขุนด่านปราการชล โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1.4.2 โครงการพัฒนาด้านการเกษตร เป็นโครงการด้านการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัยหาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ส่วนใหญ่ดำเนินการอยู่ในศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และนำผลสำเร็จจากการศึกษาทดลองไปถ่ายทอดสู่ประชาชน ด้วยการฝึกอบรมให้เกษตรกรมีความรู้ด้านการเกษตรแผนใหม่ นอกจากนี้ ยังประกอบด้วย โครงการเพื่อการส่งเสริมการเกษตร เช่น โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวและทำนาขั้นบันได อำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส โครงการพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณวัดมงคลชัยพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสระบุรี โครงการสาธิตทฤษฎีใหม่ บ้านแดนสามัคคี อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์

1.4.3 โครงการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่จะเป็นการทำนุบำรุง และปรับปรุงสภาพทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น แบ่งเป็น

1) ด้านการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรดิน เช่น โครงการแก้มดิน ดำเนินการในศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส สนับสนุนให้เกษตรกรเรียนรู้เข้าใจวิธีการอนุรักษ์ดินและน้ำ ปรับปรุงบำรุงดินและสามารถนำไปปฏิบัติได้เอง การจัดสรร และปฏิรูปที่ดินพัฒนาที่ดินว่างเปล่า แล้วจัดสรรให้แก่เกษตรกรที่ไร้ที่ทำกินได้ประกอบอาชีพในรูปของหมู่บ้านสหกรณ์ ทั้งนี้ เป็นการให้สิทธิทำกินแต่ไม่ให้กรรมสิทธิ์ในการถือครอง พร้อมกับจัดบริการพื้นฐานให้ตามความเหมาะสม นอกจากนี้ยังมีการจัดพื้นที่ทำกินให้ราษฎรชาวไทยภูเขา ให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้เป็นหลักแหล่ง โดยไม่ต้องบุกรุกทำลายป่าอีกต่อไป

2) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งน้ำ เป็นการศึกษารูปแบบที่เหมาะสมของการพัฒนาพื้นที่ต้นน้ำลำธาร เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ รวมทั้ง การพัฒนารูปแบบต่าง ๆ ที่ทำให้เกษตรกรพึ่งตนเองได้โดยไม่ต้องทำลายสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ หรือการสร้างฝายชะลอความชุ่มชื้น (Check Dam) อาทิ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่

3) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ดำเนินการในโครงการพัฒนาพื้นที่ดินเสื่อมโทรม อาทิ โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดราชบุรี

1.4.4 โครงการพัฒนาด้านส่งเสริมอาชีพ เป็นการช่วยเหลือให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้ สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพสร้างรายได้ให้ครอบครัว เช่น โครงการฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรในหมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ โครงการศิลปาชีพ โครงการส่งเสริมอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มขนาดเล็ก โครงการศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่ จังหวัดเชียงใหม่

1.4.5 โครงการพัฒนาด้านสาธารณสุข มุ่งเน้นการพัฒนาด้านการสาธารณสุขให้กับประชาชน ทั้งการพัฒนาสถานพยาบาล และการแก้ปัญหาสาธารณสุขในพื้นที่ อาทิ การแก้ไขปัญหาเด็กโลหิตจาง และได้รับสัมผัสสารตะกั่วในพื้นที่ชายแดน จังหวัดตาก โครงการพัฒนาโรงพยาบาลในมูลนิธิชัยพัฒนา ตามแนวพระราชดำริ จังหวัดพังงา

1.4.6 โครงการพัฒนาด้านคมนาคม/ สื่อสาร เป็นการปรับปรุงถนนหนทาง ทั้งในชนบทที่อยู่ห่างไกลความเจริญ เพื่อใช้สัญจรไปมาและขนส่งสินค้าออกสู่ตลาดได้โดยสะดวก อาทิ โครงการสร้างถนนเข้าสู่หมู่บ้านห้วยมงคล ตำบลหินเหล็กไฟ (ปัจจุบันคือตำบลทับใต้ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์)

1.4.7 โครงการด้านสวัสดิการสังคม/การศึกษา เป็นโครงการจัดหาที่อยู่อาศัย ที่ทำกิน และสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตให้แก่ประชาชน เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อาทิ โครงการพัฒนาพื้นที่วัดญาณสังวรารามอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดชลบุรี โครงการช่วยเหลืออันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดกาญจนบุรี

1.4.8 โครงการพัฒนาแบบบูรณาการ และโครงการพัฒนาด้านอื่น ๆ เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินอกเหนือจากโครงการทั้ง 7 ประเภทที่ระบุข้างต้น โดยเป็นการดำเนินกิจกรรมมากกว่าหนึ่งด้านและ/หรือมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากกว่าหนึ่งหน่วยงานขึ้นไป เช่น โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริทั้ง 6 แห่ง โครงการพัฒนาราชภูรชาวไทยภูเขาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดแม่ฮ่องสอน โครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครศรีธรรมราช

บทที่ 2

ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 ความสำคัญของการติดตาม

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้ทรงเสียดลุ่มเทพรวรกาย ทรงงานหนักเพื่อความเจริญผาสุกของมหาชนชาวไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรซึ่งเป็นประชาชนในชนบท โดยทรงพระราชทานแนวคิด “เศรษฐกิจพอเพียง” และทรงริเริ่มโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมากกว่า 5,151 โครงการ โดยมีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตร ประกอบด้วย โครงการด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ โครงการด้านการส่งเสริมอาชีพ และโครงการด้านการเกษตร ซึ่งโครงการดังกล่าวมีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับผิดชอบดำเนินงานเพื่อสนองแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ ตามภารกิจของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งบางโครงการมีลักษณะการบูรณาการทำงานร่วมกันหลายหน่วยงานการดำเนินงานในระยะที่ผ่านมา ประสบผลสำเร็จในระดับที่ดี แต่ยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินงานสนองพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การพัฒนาเกิดความสมดุลอย่างยั่งยืน

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยศูนย์ประเมินผลและสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 - 12 มีภารกิจในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานแผนงาน/โครงการ ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบการติดตามผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในภาพรวม ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับทิศทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นที่ 15 พลังทางสังคม แผนแม่บทย่อยการเสริมสร้างทุนทางสังคม และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 หมายความว่า 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม โดยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมีการดำเนินงานบูรณาการร่วมกันหลายหน่วยงาน เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม จึงได้ติดตามและสนับสนุนให้การดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ เพื่อทราบผลการดำเนินงาน ผลสัมฤทธิ์ และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน เพื่อให้ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีสารสนเทศ สำหรับประกอบ การพิจารณา และตัดสินใจปรับปรุง แก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานโครงการบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานต่อไป

2.2 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

เพื่อติดตามผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานโครงการ และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

2.3 ขอบเขตการติดตาม

2.3.1 พื้นที่เป้าหมาย ครอบคลุมพื้นที่การดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 12 โครงการ

2.3.2 กลุ่มเป้าหมาย

- 1) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 12 โครงการ
- 2) เจ้าหน้าที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค

2.3.3 ระยะเวลาของข้อมูล ผลการดำเนินงานโครงการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 - 30 กันยายน 2566

2.3.4 ช่วงระยะเวลาการจัดเก็บข้อมูล การจัดทำรายงาน และประเด็นการติดตาม

1) ข้อมูลผลการดำเนินงานภาพรวม จัดเก็บผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้บันทึกผลการดำเนินงานโครงการเป็นประจำทุกไตรมาส ตัดยอดข้อมูล ณ วันสุดท้ายของไตรมาส เริ่มรายงานครั้งที่ 1 วันที่ 5 มกราคม 2566 ซึ่งเป็นข้อมูลสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 - 31 ธันวาคม 2565

2) ข้อมูลในพื้นที่ ในการจัดเก็บข้อมูลแบ่งเป็น 4 ครั้ง โดยครั้งที่ 1 พ.ย. - ธ.ค. 65 เน้นติดตามผลการดำเนินงานภาพรวมผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการฯ ครั้งที่ 2 - 4 เน้นติดตามปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลได้ ผลลัพธ์ ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานโครงการ ด้วยการลงสำรวจข้อมูลในพื้นที่จากกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ (ตารางที่ 2.1)

ตารางที่ 2.1 การจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่

ไตรมาสที่	จัดเก็บข้อมูล	จัดทำรายงาน	ประเด็นการติดตามประเมินผล
1	พ.ย. - ธ.ค. 65	ม.ค. - ก.พ. 66	เน้นติดตามผลการดำเนินงานภาพรวมผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการฯ และกระบวนการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคในพื้นที่
2	ม.ค. - มี.ค. 66	เม.ย. - พ.ค. 66	เน้นติดตามปัจจัยนำเข้า กระบวนการ
3	เม.ย. - มิ.ย. 66	ก.ค. - ส.ค. 66	ผลได้ ผลลัพธ์ ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ
4	ก.ค. - ส.ค. 66	ก.ย. - ต.ค. 66	ต่อการดำเนินงานโครงการ ด้วยการลงสำรวจข้อมูลในพื้นที่จากกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ

ที่มา : ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.4 วิธีการติดตาม

เป็นการดำเนินการโดยประยุกต์ใช้รูปแบบ ประเภท และแผนแบบของการประเมินผลโครงการมาใช้ในการติดตามความก้าวหน้าของโครงการต่าง ๆ ภายใต้แผนงานฯ ดังนี้

2.4.1 รูปแบบการติดตาม เป็นการประยุกต์ใช้รูปแบบเชิงตรรกะ (Logic Model) เป็นวิธีการสื่อที่เป็นระบบ และเห็นภาพได้ชัดเจน ที่สามารถนำเสนอความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานของแผนงานหรือโครงการ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ และผลงานที่ต้องการให้บรรลุผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ซึ่งเป็นแนวคิดที่เน้นการตรวจสอบผลที่คาดหวังได้เกิดขึ้นหรือไม่ โดยตรวจสอบผลที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมายกับผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานโครงการว่าบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

2.4.2 แผนแบบการติดตาม การติดตามผลการดำเนินงานระหว่างดำเนินการ (Ongoing Monitoring) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ใช้การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงกับผลที่คาดหวัง

2.4.3 ประเด็นและตัวชี้วัดการติดตามผลการดำเนินงานภาพรวม (ตารางที่ 2.2)

ตารางที่ 2.2 ประเด็นและตัวชี้วัดการติดตามผลการดำเนินงานภาพรวม

ประเด็นการติดตาม	ตัวชี้วัด
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	
1.1 งบประมาณ	- ร้อยละงบประมาณที่ใช้จ่ายจริงเปรียบเทียบกับ งบประมาณที่ได้รับจัดสรร - ความทันเวลาของงบประมาณที่ได้รับ
1.2 หน่วยงาน/บุคลากร	- จำนวนคณะกรรมการ/คณะทำงานโครงการ - ความเพียงพอของบุคลากร
1.3 ปัจจัยการผลิต	- ปริมาณปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน - ประเภทปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน
1.4 องค์ความรู้	- จำนวนหลักสูตร/องค์ความรู้ที่ถ่ายทอด
2. กระบวนการ (Process)	
2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน	- จำนวนครั้งในการจัดประชุม/อบรม/สัมมนา ติดตามผลการดำเนินงานโครงการ ฯ
2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรม	- ร้อยละของกิจกรรมที่แล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด
2.3 การติดตามงานในพื้นที่	- จำนวนครั้งของการติดตามงานในพื้นที่
2.4 การประชาสัมพันธ์โครงการ	- จำนวนครั้งในการประชาสัมพันธ์โครงการ - ประเภทสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์โครงการ
3. ผลได้ (Output)	
3.1 การใช้บริการจากโครงการ	- ร้อยละของเกษตรกรที่เข้ามาใช้บริการจากโครงการฯ
3.2 การอบรม	- ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับการอบรมในด้านต่าง ๆ
3.3 การได้รับปัจจัยการผลิต	- ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิต - ความเพียงพอของปัจจัยการผลิตที่ได้รับ - ความทันเวลาของปัจจัยการผลิตที่ได้รับ - คุณภาพของปัจจัยการผลิตที่ได้รับ
4. ผลลัพธ์ (Outcome)	
4.1 การนำไปใช้ประโยชน์	- ร้อยละของเกษตรกรที่นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ - ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อความรู้ ที่ได้รับ - ร้อยละของเกษตรกรที่นำปัจจัยการผลิตไปใช้ ประโยชน์

ประเด็นการติดตาม	ตัวชี้วัด
4.2 เศรษฐกิจ	<ul style="list-style-type: none"> - ร้อยละของเกษตรกรที่ลดรายจ่ายในครัวเรือน - ร้อยละของเกษตรกรที่มีรายได้เพิ่ม - ร้อยละของเกษตรกรที่ลดค่าใช้จ่ายในการผลิตทางการเกษตร
4.3 สังคม	<ul style="list-style-type: none"> - ร้อยละของเกษตรกรที่มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมทางการเกษตร - ร้อยละของครัวเรือนเกษตรกรที่มีแรงงานคืนถิ่น - จำนวนแรงงานคืนถิ่นของครัวเรือนเกษตรกร - จำนวนแรงงานคืนถิ่นที่เข้าสู่ภาคเกษตรกรรม - ร้อยละของเกษตรกรที่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่/โครงการ
4.4 สิ่งแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> - การเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศภายในแปลงเกษตร - การเพิ่มขึ้นของแหล่งอาหารในชุมชน - ร้อยละของเกษตรกรที่มีการใช้อินทรีย์วัตถุในการปรับปรุงดิน - ร้อยละของเกษตรกรที่มีการลดใช้สารเคมีในแปลงเกษตร
4.5 ความยั่งยืน	<ul style="list-style-type: none"> - ร้อยละของเกษตรกรที่มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง - ร้อยละของเกษตรกรที่มีการเผยแพร่ขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่น ๆ
5. ความพึงพอใจ	
<ul style="list-style-type: none"> - ความพึงพอใจในการดำเนินงานโครงการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อการดำเนินโครงการ - ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินโครงการ

ที่มา : จากการศึกษา

2.4.4 การรวบรวมข้อมูล

1) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการติดตามประเมินผลโครงการฯ เป็นการติดตามผลการดำเนินงานและการพัฒนา โดยศูนย์ประเมินผล และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 - 12 ดำเนินการจัดเก็บข้อมูล ในช่วงตุลาคม 2565 - กันยายน 2566 จากผู้เข้าร่วมโครงการของทั้ง 12 โครงการ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย ซึ่งในแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวได้กำหนดเป็นคำถามปิด (Closed - end - Questions) เพื่อให้ผู้ตอบ

สามารถเลือกตอบเฉพาะคำตอบที่ต้องการ และคำถามเปิด (Opened - end - Questions) ซึ่งเป็นคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้ตอบคำถามอย่างอิสระ

2) แหล่งข้อมูล

2.1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถาม โดยสัมภาษณ์เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการ 12 โครงการ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในแต่ละโครงการ ตามหลักทางวิชาการ

2.2) ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการรวบรวมจากการรายงานผลการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ ของแต่ละหน่วยงานผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เอกสารโครงการ และเอกสารรายงานการประชุมของคณะทำงาน

2.4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูลที่รวบรวมมาได้ทั้งหมด เช่น แบบสัมภาษณ์ที่เป็นคำถามปลายเปิด ข้อความจากเอกสารรายงาน หรือข้อมูลจากการสังเกต นำมาวิเคราะห์ตามเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

2) การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

2.1) การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

2.2) การวัดทัศนคติโดยใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจ ความรู้ความเข้าใจ โดยแบ่งเป็นช่วงระดับค่าคะแนนสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าคะแนน	ค่าเฉลี่ย	ความหมายผลการประเมิน
1	1.00 - 1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง/น้อยที่สุด
2	1.81 - 2.60	ไม่เห็นด้วย/น้อย
3	2.61 - 3.40	ไม่แน่ใจ/ปานกลาง
4	3.41 - 4.20	เห็นด้วย/มาก
5	4.21 - 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง/มากที่สุด

2.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการติดตาม

โครงการบรรลุนิติภาวะและเป้าหมาย ทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้น

บทที่ 3

ผลการติดตามการดำเนินงาน

3.1 การดำเนินงานภาพรวม

3.1.1 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2566 จำนวน 68,786,600 บาท ร้อยละ 58.14 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร 118,317,730 บาท ซึ่งส่วนใหญ่โครงการมีผลการเบิกจ่ายต่ำกว่าเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณและการใช้จ่ายภาครัฐ พ.ศ. 2566 (ร้อยละ 75) มีเพียงโครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน ที่เบิกจ่ายได้ ร้อยละ 79.48 หรือ 24,977,200 บาท ของเป้าหมาย 31,423,900 บาท สำหรับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่มีผลการเบิกจ่ายรองลงมา คือ โครงการร่วมพัฒนาพื้นที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อดำเนินงานตาม “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” พื้นที่ค่ายนเรศวร อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี มีผลการเบิกจ่าย 180,600 บาท ร้อยละ 74.64 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร 241,900 บาท และโครงการโครงการเกษตรวิชญา อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ มีผลการเบิกจ่าย 1,978,900 ร้อยละ 74.45 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร 2,657,910 บาท สำหรับโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร มีผลการเบิกจ่าย 12,074,800 บาท ร้อยละ 60.16 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร 20,072,420 บาท (ตารางที่ 3.1)

3.1.2 ผลการดำเนินงาน (ตารางที่ 3.2)

1) โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1.1) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรให้เกษตรกร 718 ราย ร้อยละ 89.86 ของเป้าหมาย 799 ราย

1.2) การอบรมถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการอบรมถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร 4,469 ราย ร้อยละ 84.58 ของเป้าหมาย 5,284 ราย รวมถึงแนะนำส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ให้สหกรณ์ 77 แห่ง ครบตามเป้าหมาย เกษตรกร 1,536 ราย ร้อยละ 99.10 ของเป้าหมาย 1,550 ราย และดำเนินการในสหกรณ์ 10 แห่ง 81 ครั้ง ร้อยละ 67.50 ของเป้าหมาย 120 ครั้ง

1.3) การจัดทำแปลงสาธิต/ แปลงเรียนรู้ ดำเนินการจัดทำแปลงสาธิต และแปลงเรียนรู้ด้านการเกษตร 20 แปลง ร้อยละ 86.96 ของเป้าหมาย 23 แปลง พื้นที่แปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ 11,434 ไร่ ร้อยละ 91.50 ของเป้าหมาย 12,497 ไร่

1.4) สนับสนุนปัจจัยการผลิต สนับสนุนพันธุ์สัตว์ และสัตว์น้ำให้เกษตรกร 281 ราย ร้อยละ 69.04 ของเป้าหมาย 407 ราย และสนับสนุนพันธุ์สัตว์ พันธุ์ปลาในการจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ 248,494 ตัว ร้อยละ 82.42 ของเป้าหมาย 301,494 ตัว

1.5) การผลิตปัจจัยเพื่อแจกจ่าย ดำเนินการผลิตพันธุ์สัตว์ 545 ตัว ร้อยละ 97.32 ของเป้าหมาย 560 ตัว และผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ 2,246,504 ตัว ร้อยละ 94.37 ของเป้าหมาย 2,380,504 ตัว

2) โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ดำเนินการจัดกิจกรรมคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ 231 ครั้ง ร้อยละ 75.00 ของเป้าหมาย 308 ครั้ง และเกษตรกรเข้ารับบริการคลินิก จำนวน 73,012 ราย คิดเป็น ร้อยละ 95.78 ของเป้าหมาย 76,230 ราย

ตารางที่ 3.1 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ไตรมาส 3 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

แผนงาน/โครงการ	การเบิกจ่ายงบประมาณ (บาท)		
	แผน	ผล	ร้อยละ
1. โครงการศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.ศรีสะเกษ	2,950,925	1,792,700	60.75
2. โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอิงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.ยโสธร	1,390,600	1,028,400	73.95
3. โครงการอ่างเก็บน้ำนฤบดินทรจินดาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.ปราจีนบุรี	30,496,000	10,929,400	35.84
4. โครงการร่วมพัฒนาพื้นที่กอบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อดำเนินงานตาม “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” พื้นที่ค่ายนเรศวร อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี	241,900	180,600	74.64
5. โครงการพัชรสุราคชานุรักษ์	3,641,440	2,677,200	73.52
6. โครงการพัฒนาชุมชนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและอุทยานแห่งชาติ จ.กาญจนบุรี	873,135	622,200	71.26
7. โครงการเกษตรวิชญา อ.แมริม จ.เชียงใหม่	2,657,910	1,978,900	74.45
8. โครงการร้อยใจรักษ์ จ.เชียงใหม่	5,323,200	2,778,800	52.20
9. โครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน	31,423,900	24,977,200	79.48
10. โครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนา อันเนื่องมาจากพระดำริ จ.น่าน	4,934,450	2,174,700	44.07
11. โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	14,311,850	7,571,800	52.91
12. โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร	20,072,420	12,074,800	60.16
รวม	118,317,730	68,786,600	58.14

ที่มา : จากการรายงานความก้าวหน้าผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบาย กษ. (ข้อมูล ณ 30 มิ.ย. 2566)

ตารางที่ 3.2 ผลการดำเนินงาน ไตรมาส 3 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

โครงการ	กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลงาน	ร้อยละ
1. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	1. การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ	ราย	799	718	89.86
	2. การอบรมถ่ายทอดความรู้	ราย	5,284	4,469	84.58
	3. แนะนำ ส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์	แห่ง	10	10	100.00
		ครั้ง	120	81	67.50
		แห่ง	77	77	100.00
		ราย	1,550	1,536	99.10
	4. การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้	ไร่	12,497	11,434	91.50
		แปลง	23	20	86.96
	5. สนับสนุนปัจจัยการผลิต	ตัว	301,494	248,494	82.42
		ราย	407	281	69.04
	6. ผลิตปัจจัยเพื่อแจกจ่าย				
6.1 ผลิตพันธุ์สัตว์	ตัว	560	545	97.32	
6.2 ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ	ตัว	2,380,504	2,246,504	94.37	
2. โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ	1. จัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ	ครั้ง	308	231	75.00
	2. เกษตรกรใช้บริการคลินิกเกษตร	ราย	76,230	73,012	95.78

ที่มา : จากการรายงานความก้าวหน้าผ่านระบบประเมินผล และติดตามโครงการเชิงนโยบาย กษ. (ข้อมูล ณ 30 มิ.ย. 2566)

3.2 ผลการติดตามรายโครงการ

3.2.1 โครงการศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดศรีสะเกษ

1) สารระสำคัญโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) ศึกษาทดลองวิจัยแนวทางและวิธีการพัฒนาตามแนวพระราชดำริและตัวแบบความสำเร็จในลักษณะพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต

(2) เป็นศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จที่จุดเดียวที่บูรณาการดำเนินงานอย่างเป็นองค์รวมเป็นระบบครบวงจร

(3) ขยายผลองค์ความรู้สู่ประชาชนโดยพัฒนาส่งเสริมฐานการผลิตด้านการเกษตรและอาชีพที่ สอดคล้องกับภูมิสังคม เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารให้ประชาชนกินดีอยู่ดีพึ่งตนเองได้

(4) พัฒนาคนและคุณภาพของคนให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาสังคมเพื่อสร้างความมั่นคงของมนุษย์

(5) ขยายผลองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ เพื่อสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติเป็นภูมิคุ้มกันรองรับผลกระทบการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(6) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์เชิงรุกแก่กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ และขยายผลสู่ระดับประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินการ

(1) เป้าหมาย ประกอบด้วย หมู่บ้านเป้าหมายเร่งด่วนอันดับ 1 จำนวน 27 หมู่บ้าน 7 ตำบล หมู่บ้านเป้าหมายเร่งด่วนอันดับ 2 จำนวน 41 หมู่บ้าน 4 ตำบล หมู่บ้านเป้าหมายเร่งด่วนอันดับ 3 จำนวน 13 หมู่บ้าน 2 ตำบล แปลงเกษตรกรต้นแบบ และหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

(2) พื้นที่ดำเนินการ จังหวัดศรีสะเกษ

1.3) หน่วยงาน กรมวิชาการเกษตร เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับ กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ จำนวน 2,950,925 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายใน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(2) การสำรวจข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ 7 ราย และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 80 ราย จังหวัดศรีสะเกษ

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล

(1) ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 – วันที่ 30 มิถุนายน 2566

(2) การสำรวจข้อมูล เดือนกรกฎาคม 2566

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายแล้ว 1,792,687 บาท ร้อยละ 60.75 ของเป้าหมาย 2,950,925 บาท

3.2) ส่งเสริมพัฒนาอาชีพ โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อจัดระบบนิเวศเกษตร หรือ สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ 3 กลุ่ม เกษตรกร 30 ราย ครบตามเป้าหมาย

3.3) อบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรแล้ว 308 ราย ร้อยละ 79.18 ของเป้าหมาย 389 ราย ประกอบด้วย ความรู้ทางเทคโนโลยีการเกษตรด้านพืช (เกษตรกรขยายผล) 128 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย ด้านการประมง 90 ราย ร้อยละ 74.38 ของเป้าหมาย 121 ราย สร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 40 ราย ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชไร่ พืชผัก และการให้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ 50 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

3.4) แนะนำส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็งและดำเนินการตามแผนพัฒนาสหกรณ์ที่กำหนด พร้อมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน และแนะนำส่งเสริมการดำเนินงานให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานและผลการดำเนินงานมีกำไรสุทธิประจำปี สามารถปิดบัญชีและประชุมใหญ่ได้ตามกำหนด โดยให้เป็นไปตามข้อบังคับระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 1 แห่ง ดำเนินการแล้ว 7 ครั้ง ร้อยละ 58.33 ของเป้าหมาย 12 ครั้ง

3.5) การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ ดำเนินการจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ สาธิตการเลี้ยงสัตว์ปีก 100 ตัว ครอบคลุมเป้าหมาย จัดทำแปลงเรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร 367 ไร่ ร้อยละ 89.08 ของเป้าหมาย 412 ไร่ ประกอบด้วย แปลงถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านพืช 27 ไร่ ร้อยละ 43.55 ของเป้าหมาย 62 ไร่ แปลงสาธิตการทำกรใช้น้ำหมักชีวภาพ 250 ไร่ สาธิตการทำปุ๋ยหมัก พด. 50 ไร่ และดูแลรักษาพัฒนาแปลงเรียนรู้ภายในฟาร์ม/ศูนย์ 40 ไร่ ครอบคลุมเป้าหมาย

3.6) สนับสนุนปัจจัยการผลิต ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ 247,000 ตัว คิดเป็นร้อยละ 82.33 ของเป้าหมาย 300,000 ตัว ผลิตภัณฑ์สัตว์ 1,000 ตัว ปุ๋ยพืชอาหารสัตว์ 20 ไร่ ครอบคลุมเป้าหมาย

3.7) การอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ

(1) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อร่วมกันจัดทำ/ทบทวนแผนกลยุทธ์การพัฒนาสหกรณ์ 1 ครั้ง

(2) สนับสนุนเงินอุดหนุนจัดจ้างเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในสหกรณ์แล้ว 1 แห่ง 1 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

(3) ติดตามผลดำเนินการโดยรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง และจัดทำสรุปรายงานผลการติดตามเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 3 ครั้ง ร้อยละ 75.00 ของเป้าหมาย 4 ครั้ง

3.8) ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ กิจกรรมอื่น ๆ อยู่ระหว่างดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานและงบประมาณ และกิจกรรมจัดทำจุดเรียนรู้ด้านหม่อนไหม มีแผนจัดสรรงบประมาณในไตรมาสที่ 4

3.2.2 โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอึ่ง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดยโสธร

1) สารระสำคัญโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) เพื่อพัฒนาชุดลอกหนองอึ่งสาธารณประโยชน์ เพื่อเป็นแหล่งน้ำทำการเกษตร และขยายพันธุ์ปลา

(2) เพื่อพัฒนา/ปรับปรุงพื้นที่สภาพดินโดยปลูกต้นไม้และหญ้าแฝกเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

(3) เพื่อฟื้นฟูสภาพป่าโดยรอบหนองอึ่ง ให้คนสามารถอยู่กับป่าได้อย่างเกื้อกูลกัน

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

(1) เป้าหมาย พื้นที่ และเกษตรกรในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอึ่ง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดยโสธร

(2) พื้นที่ดำเนินการ ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

1.3) หน่วยงาน กรมวิชาการเกษตรเป็นหน่วยงานหลักร่วมกับ กรมการข้าว กรมพัฒนาที่ดิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ จำนวน 1,390,600 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายใน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(2) สํารวจข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ 5 ราย และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 60 ราย จังหวัดยโสธร

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล

(1) ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 – วันที่ 30 มิถุนายน 2566

(2) การสำรวจข้อมูล เดือนกรกฎาคม 2566

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายแล้ว 1,028,354 บาท ร้อยละ 73.95 ของ เป้าหมาย 1,390,600 บาท

3.2) อบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรแล้ว 85 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการด้านพืชและเทคโนโลยีทางการใช้ปุ๋ยฟิสิกส์-ทุ การใช้ແໜແຈງໃນນ້ຳຂ້າວແລະການຜືດພືດຫຼັງນ້ຳ 30 ຫຼາຍ ຫຼາຍຫຼາຍດ້ານຂ້າວຕິດຕາມແລະຂ່າຍຜຸລ 20 ຫຼາຍ ແລະດ້ານການຈັດທຳບັດຊີ ກຳກັບແນະນຳ ແລະຕິດຕາມການທຳບັດຊີຂອງເຂດຮຸກຮຸກ 35 ຫຼາຍ

3.3) ແນະນຳສ່ຽມການດຳເນີນກິດຈະກຳຂອງສະກຸນ ໃຫ້ມີແນະນຳແຂ້ງແລະດຳເນີນຕາມແຜນພັດທະນາສະກຸນທີ່ກຳນົດ ພ້ອມນຳຫຼັກປຶ້ມສະຖຽນສະຖຽນກິດຈະກຳພ້ອມມາປະຍຸກຕໍ່ໃຊ້ໃນການດຳເນີນງານ 1 ແຫ່ງ 7 ຄັ້ງ ຮ້ອຍລະ 58.33 ຂອງເປົ້າໝາຍ 1 ແຫ່ງ 12 ຄັ້ງ ແນະນຳສ່ຽມການດຳເນີນງານຂອງສະກຸນໃຫ້ຜ່ານເຄຣດິດມາດຮູນ 1 ແຫ່ງ 6 ຄັ້ງ ຮ້ອຍລະ 50.00 ຂອງເປົ້າໝາຍ 1 ແຫ່ງ 12 ຄັ້ງ

3.4) ການຈັດທຳແປງສາທິດ/ແປງເຮືອນຮູ້ ດຳເນີນການຈັດທຳແປງສາທິດ/ແປງເຮືອນຮູ້ 662.0625 ໄຮ່ ດຳເນີນຕາມເປົ້າໝາຍ ປະກອບດ້ວຍ ແປງສາທິດແລະພັດທະນາພື້ນຖານຂ້າວທີ່ເໝາະສົມກັບພື້ນທີ່ 1 ໄຮ່ ແປງເຮືອນຮູ້/ແປງສາທິດການຜືດຂ້າວ 1 ໄຮ່ ແລະແປງເຮືອນຮູ້ຫຼາຍຫຼາຍເຕັກໂນໂລຢີທາງການເຂດຮຸກຮຸກດ້ານພືດ 0.0625 ໄຮ່ ຮວມຕິດຕາມການຈັດທຳແປງສາທິດຮະບອບນຸກັດດິນແລະນ້ຳ 500 ໄຮ່ ການທຳນ້ຳຫຼັກການໃຊ້ນ້ຳຫຼັກ ສີວິພາບ 100 ໄຮ່ ແລະແປງສາທິດການທຳປຸ້ນຫຼັກ ພດ. 60 ໄຮ່

3.5) ການອຳນວຍການດ້ານອື່ນ ໆ

(1) ການຈັດປະຊຸມ ດຳເນີນການຈັດປະຊຸມເຊິ່ງປະຕິບັດການພ້ອມກັນວິເຄາະກິດຈະກຳດຳເນີນງານຂອງສະກຸນໃຫ້ບຸກຄົນຊ່ຽວຊົມແລະຕົວຊີວິດຂອງໂຄງການແລ້ວ 1 ຄັ້ງ 20 ຫຼາຍ ດຳເນີນຕາມເປົ້າໝາຍ

(2) ຕິດຕາມຜຸລດຳເນີນການດ້ວຍຮວບຮວມຂໍ້ມູນຈາກຫຼວງຍານທີ່ເຂົ້າຂ້າວໃນສ່ວນກາງ ແລະຈັດທຳສຸປຽນງານຜຸລຕິດຕາມແນວຜຸລຮຸກຮຸກກະທຽວເຂດຮຸກຮຸກແລະສະກຸນ 3 ຄັ້ງ ຮ້ອຍລະ 75.00 ຂອງເປົ້າໝາຍ 4 ຄັ້ງ

3.6) ຂໍ້ຄົ້ນພົບແລະຂໍ້ແນະນຳ ກຸມການຂ້າວ ມີຜຸລການເບີກຈ່າຍຢູ່ທີ່ຮ້ອຍລະ 53 ຊຶ່ງບໍ່ສອດຄ່ອງກັບຜຸລການດຳເນີນງານທີ່ດຳເນີນການດຳເນີນຕາມເປົ້າໝາຍຕັ້ງແຕ່ ໄຕຣມາສ 2 ຈຶ່ງຄວນມີການເຮັດກິດຈະກຳເບີກຈ່າຍໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຜຸລການດຳເນີນງານ ສຳລັບຫຼວງຍານອື່ນ ໆ ມີຜຸລການເບີກຈ່າຍຕາມແຜນ

3.2.3 ໂຄງການອ່າງເກັບນ້ຳບຸດດິນທຽນຈິນດາ ອັນເນື່ອງມາຈາກພຣະຣາຊດຳຣີ ຈັງຫວັດປຣາຈິນບຸຣີ

1) ສາຣະສຳຄັດໂຄງການ

1.1) ວັດຖຸປະສົງຂອງໂຄງການ

(1) ເພື່ອເປັນແຫຼ່ງນ້ຳດັ່ນທຸນແລະເພີ່ມພື້ນທີ່ຊ່ຽວຊົມໃນຄູດູຝນ 111,300 ໄຮ່ ແລະຄູດູແລ້ງ 45,000 ໄຮ່ ໃນເຂດອຳເຄອນາດີ ແລະອຳເຄອກບິນທຽນບຸຣີ ຈັງຫວັດປຣາຈິນບຸຣີ

(2) ເພື່ອຊ່ຽວຊົມເຫຼອກທຸກກຳໃນພື້ນທີ່ລຸ່ມນ້ຳປຣາຈິນບຸຣີ ແລະລຸ່ມນ້ຳສາຂາໃນເຂດພື້ນທີ່ອຳເຄອນາດີ ແລະອຳເຄອກບິນທຽນບຸຣີ ຈັງຫວັດປຣາຈິນບຸຣີ

(3) ເພື່ອເປັນແຫຼ່ງນ້ຳເພື່ອການອຸປະກອບກິດຈະກຳຂອງຣາຊກຸນແລະການປະປາ

(4) เพื่อช่วยรักษาระบบนิเวศ ผลักดันน้ำเค็มและน้ำเน่าเสียในแม่น้ำปราจีนบุรี และแม่น้ำบางปะกง

(5) เพื่อใช้อ่างเก็บน้ำเป็นแนวกันชนหรือแนวป้องกันการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่าไม้ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานและอุทยานแห่งชาติปางสีดา รวมทั้งช่วยเพิ่มระดับความชุ่มชื้นในพื้นที่ป่าไม้ ทำให้โอกาส การเกิดไฟไหม้ป่าลดลง หรือหากเกิดไฟป่าก็จะมีแหล่งน้ำต้นทุนที่จะสามารถนำน้ำมาใช้ดับไฟป่าได้

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน เพิ่มพื้นที่ชลประทาน 94,800 ไร่ ในเขตอำเภอนาดี และอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี

1.3) หน่วยงาน กรมชลประทาน เป็นหน่วยงานหลัก สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ติดตามผลการดำเนินงาน

1.4) งบประมาณ งบประมาณก่อสร้างทั้งโครงการ 1,282,000,000 บาท งบประมาณในปี 2566 จำนวน 30,496,000 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(2) สืบหาข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ 6 ราย และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จังหวัดปราจีนบุรี 55 ราย

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล

(1) ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 – วันที่ 30 มิถุนายน 2566

(2) การสำรวจข้อมูล เดือนมิถุนายน 2566

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายแล้ว 10,929,400 บาท ร้อยละ 35.84 ของเป้าหมาย 30,496,000 บาท โดยมีการเบิกจ่ายสะสมรวม 8,068,000,000 บาท ร้อยละ 88.87 ของเป้าหมาย 9,078,000,000 บาท

3.2) การก่อสร้างส่วนประกอบอื่น ๆ ของระบบส่งน้ำ มีการดำเนินการก่อสร้างส่วนประกอบอื่นแล้วร้อยละ 71.72 ของเป้าหมาย

3.3) แผนปฏิบัติการป้องกันและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม รวมทั้งติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ดำเนินการตามแผนแล้วร้อยละ 93.00 ของเป้าหมาย

3.4) ติดตามผลดำเนินการโดยรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง และจัดทำสรุปรายงานผลการติดตามเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 3 ครั้ง ร้อยละ 75.00 ของเป้าหมาย 4 ครั้ง

3.5) ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ ผลการเบิกจ่ายงบประมาณค่อนข้างน้อย ควรเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณ และการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด

4) ผลการติดตามในพื้นที่

4.1) งานก่อสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำและอาคารประกอบ ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จตามเป้าหมาย

4.2) งานก่อสร้างระบบชลประทาน (ครอบคลุมพื้นที่ชลประทาน 111,300 ไร่) ประกอบด้วย

(1) ระบบชลประทานฝั่งซ้าย ครอบคลุมพื้นที่ชลประทาน 94,800 ไร่ ประกอบด้วย การก่อสร้างระบบชลประทานฝั่งซ้าย สัญญาที่ 1 ดำเนินการก่อสร้างแล้วร้อยละ 94.19 ระบบชลประทานฝั่งซ้าย สัญญาที่ 2 ดำเนินการก่อสร้างแล้วร้อยละ 59.66 และระบบระบายน้ำฝั่งซ้าย ดำเนินการก่อสร้างแล้วร้อยละ 80.69 ซึ่งการดำเนินการช้ากว่าแผนที่กำหนดไว้ เนื่องจากมีราษฎรส่วนหนึ่งไม่ยินยอมรับค่าที่ดิน จึงมีการเสนอออก พรฎ.เวนคืนที่ดิน ปัจจุบันอยู่ระหว่างขั้นตอนสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอคณะรัฐมนตรี ก่อนประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป ซึ่งอายุของพระราชกฤษฎีกา (พรฎ.) ส่วนใหญ่มีกระบวนการที่ต้องจ่ายค่าที่ดินภายใน 4 ปี หลังประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(2) ระบบชลประทานฝั่งขวา ครอบคลุมพื้นที่ชลประทาน 16,500 ไร่ ดำเนินการก่อสร้างแล้วร้อยละ 36.43 ซึ่งช้ากว่าแผนที่กำหนดไว้ เนื่องจากผู้รับจ้างไม่นำเครื่องจักร บุคลากร มาปฏิบัติงานตามแผน ทั้งนี้คณะกรรมการมีหนังสือเร่งรัด ฯ เพื่อให้เข้ามาดำเนินการแล้วมากกว่า 23 ฉบับ อีกทั้งการส่งมอบพื้นที่ล่าช้า ผู้รับจ้างจึงใช้เป็นเหตุผลในการขยายอายุสัญญา

4.3) งานก่อสร้างส่วนประกอบอื่น ดำเนินงานจัดทำระบบโทรมาตรและอาคารห้องควบคุมน้ำในอ่างเก็บน้ำนฤดินทรจินดา โดยสร้างอาคารห้องควบคุม พร้อมเดินระบบไฟฟ้าและติดตั้งเครื่องปรับอากาศ และติดตั้งครุภัณฑ์และอุปกรณ์เสร็จเรียบร้อยพร้อมใช้งานเมื่อผ่านการตรวจรับรอง

4.4) การดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยมีหน่วยงานร่วมบูรณาการตามแผน ดังนี้

(1) กรมชลประทาน โดยสำนักงานก่อสร้างชลประทานขนาดใหญ่ที่ 11 สำนักบริหารโครงการ ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคตะวันออก และโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานฤดินทรจินดา ดำเนินการเตรียมความพร้อมและสร้างความเข้าใจด้านการป้องกันแก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการน้ำ การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว และติดตามตรวจสอบสภาพภูมิอากาศ อุตุวิทยามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และอุตุวิทยามหาวิทยาลัยขอนแก่น

(2) กรมส่งเสริมการเกษตร โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดปราจีนบุรี ดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมการเกษตร พร้อมทั้งติดตามตรวจสอบผลกระทบด้านเกษตรกรรม

(3) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดินปราจีนบุรี ดำเนินการป้องกันการเสื่อมโทรมของดินในพื้นที่ชลประทาน และติดตามตรวจสอบทรัพยากรดิน และการใช้ที่ดิน

(4) กรมประมง โดยสำนักงานประมงจังหวัดปราจีนบุรี หน่วยป้องกันและปราบปรามประมงน้ำจืดนฤปดินทรจินดา นครนายก ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด และกองวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด ดำเนินการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ และการประมงพร้อมติดตามตรวจสอบด้านนิเวศวิทยาทางน้ำ และทรัพยากรประมง

4.5) ผลการติดตามเกษตรกรรมภายใต้แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมซึ่งเกษตรกรรมภายใต้แผนดังกล่าวจะได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้ ส่งเสริมพัฒนาอาชีพในการผลิตแบบเกษตรผสมผสาน รวมถึงสนับสนุนปัจจัยการผลิต ส่งผลให้เกษตรกรรมเกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

(1) ด้านเศรษฐกิจเกษตรกรรมร้อยละ 22.50 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการนำปัจจัยการผลิตที่ได้รับจากการส่งเสริม และพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร และการทำประมงไปใช้ ทำให้มีผลผลิตออกจำหน่าย เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 5,921 บาทต่อครัวเรือนต่อปี นอกจากนี้เกษตรกรร้อยละ 25.00 สามารถลดรายจ่าย ในครัวเรือนลงได้เฉลี่ย 1,922 บาทต่อครัวเรือนต่อปี โดยลดได้จากการนำผลผลิตทางการเกษตรมาบริโภค อีกทั้งร้อยละ 77.50 สามารถลดค่าใช้จ่ายในการผลิตลงได้เฉลี่ย 7,044 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ซึ่งมาจากการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เองทดแทนปุ๋ยเคมี การใช้สารชีวภัณฑ์แทนการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช และได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากหน่วยงาน

(2) ด้านสังคมเกษตรกรรมร้อยละ 28.21 มีการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมทางการเกษตร เช่น กลุ่มแปรรูปและผลิตอาหารปลา กลุ่มไม้ผล กลุ่มปุ๋ยหมัก และกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ และเกษตรกรร้อยละ 80.00 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในชุมชน เช่น การปลูกต้นไม้ในชุมชน ปล่อยปลาลงเขื่อน ร่วมพัฒนาหมู่บ้าน

(3) ด้านสิ่งแวดล้อมเกษตรกรรมร้อยละ 71.79 ลดการใช้สารเคมีในการผลิต และร้อยละ 81.25 ใช้อินทรีย์วัตถุเพื่อการปรับปรุงบำรุงดินช่วยให้ดินมีธาตุอาหารเพิ่มขึ้น หนุนช่วยเหมาะแก่การเจริญเติบโตของพืช

ทั้งนี้ในภาพรวมเกษตรกรรมร้อยละ 9401 พอใจต่อการดำเนินงานของโครงการ และมีความตั้งใจทำกิจกรรมต่อเนื่องหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรม รวมทั้งนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมไปเผยแพร่/ขยายผลให้กับเกษตรกรรายอื่น ๆ

5) ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

5.1) ในบางพื้นที่คลองส่งน้ำชำรุดเสียหาย หน่วยงานได้เข้าตรวจติดตามแล้ว แต่ยังไม่ได้ดำเนินการแก้ไข อย่างไรก็ตามในบางจุดหากการชำรุดไม่รุนแรง เกษตรกรจะดำเนินการร่วมกันในการจัดซื้อวัสดุมาใช้ในการซ่อมแซม ซึ่งเป็นการสร้างความเข้มแข็ง และความสามัคคีในชุมชน อีกทั้งเป็นส่งเสริมให้เกิดความรับผิดชอบในการดูแลรักษาคลองส่งน้ำ

5.2) เกษตรกรบางรายไม่สามารถใช้น้ำได้เนื่องจากยังไม่มีคลองซอยผ่าน และในบางจุดที่มีคลองซอย การส่งน้ำยังไม่ถึงพื้นที่ทำการเกษตรที่อยู่ปลายคลอง กรมชลประทานควรสำรวจพื้นที่ และเร่งดำเนินการขยายพื้นที่คลองซอย เพื่อให้เกษตรกรได้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากระบบชลประทาน

5.3) พันธุ์ปลาตกที่สนับสนุนให้เกษตรกร มีอัตราการรอดต่ำ เนื่องจากมีขนาดเล็ก และต้องเลี้ยงด้วยอาหารสำเร็จรูป ทำให้เกษตรกรมีความต้องการเลี้ยงปลากินพืชมากกว่าปลากินเนื้อ เช่น ปลานิล เนื่องจากการดูแลรักษาง่าย และไม่สิ้นเปลืองค่าอาหาร

5.4) เกษตรกรบางรายขาดองค์ความรู้ และประสบการณ์ในด้านการปลูกและดูแลรักษาทุเรียน รวมถึงไม้ผลชนิดอื่น ๆ อีกทั้งพันธุ์ไม้ผลที่สนับสนุนให้เกษตรกรบางชนิดมีขนาดเล็กเกินไป ทำให้อัตราการรอดน้อย กรมส่งเสริมการเกษตรควรเข้าติดตามให้คำแนะนำเกษตรกรที่ปลูกแล้วอย่างต่อเนื่อง และควรจัดอบรมการดูแลรักษาตามช่วงอายุของพันธุ์ไม้

5.5) การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวหุขะงัก เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ทำให้โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานฤปดินทรจินดา ต้องประกาศปิดการท่องเที่ยวบริเวณเขื่อน

3.2.4 โครงการร่วมพัฒนาพื้นที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อดำเนินงานตาม “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” พื้นที่ค่ายนเรศวร อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

1) สาระสำคัญโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) เพื่อเป็นการน้อมนำพระราชโองบายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการสืบสาน รักษา ต่อยอด ตามแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

(2) เพื่อเป็นแหล่งกระจายสินค้าทางการเกษตรอินทรีย์ที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล ปลอดภัย

(3) เพื่อเป็นแหล่งสาธิตหรือเยี่ยมชมการทำเกษตรอินทรีย์ตามแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

(4) เพื่อเป็นแหล่งพักผ่อนหรือแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวที่ผ่านไปมาในเส้นทางเพชรเกษม

(5) เพื่อเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าทางการเกษตร ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ให้กับข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดนและครอบครัว โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และประชาชนในพื้นที่ดำเนินโครงการที่สมัครเข้าเป็นสมาชิก

(6) เพื่อเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าทางการเกษตร หรือผลิตภัณฑ์แปรรูปจากโครงการพระราชดำริ

1.1.7) เพื่อนำแนวทางตามหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางในการดำเนินงานและการดำรงชีวิตประจำวัน

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

- (1) ข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดนและครอบครัว
- (2) โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
- (3) ประชาชนในพื้นที่และรอบเขตพื้นที่ดำเนินโครงการที่สมัครเข้าเป็นสมาชิก
- (4) โครงการพระราชดำริ
- (5) นักท่องเที่ยวหรือผู้ใช้เส้นทางถนนเพชรเกษม

1.3) หน่วยงาน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับ กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ จำนวน 241,900 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายใน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(2) สืบค้นข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ 5 ราย และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 30 ราย ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล

(1) ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 – วันที่ 30 มิถุนายน 2566

(2) การสำรวจข้อมูล เดือนธันวาคม 2565

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายงบประมาณแล้ว 180,560 บาท ร้อยละ 74.64 ของเป้าหมาย 241,900 บาท

3.2) การอบรมถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช (เกษตรกรขยายผล) 1 ราย ครบตามเป้าหมาย

3.3) แนะนำ ส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่ม การตลาด และการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 1 แห่ง 16 ราย ร้อยละ 53.33 ของเป้าหมาย 1 แห่ง 30 ราย

3.4) การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ ดำเนินการจัดทำแปลงเรียนรู้ 32 ไร่ ร้อยละ 84.21 ของเป้าหมาย 38 ไร่ ประกอบด้วย แปลงปลูกพืชหลังนา 2 ไร่ แปลงการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช 30 ไร่จัดทำแปลงฝึกในโรงเรียนกางมุ้ง และพืชผักในภาชนะ 1 โรงเรือน และจุดเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 1 แห่ง ครบตามเป้าหมาย

3.4) การอำนวยการด้านอื่น ๆ

(1) การจัดประชุม ดำเนินการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานโครงการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนฯ ในระดับจังหวัด เพื่อพิจารณา (ร่าง) กรอบแนวทางการดำเนินงานโครงการ 1 ครั้ง และประชุม ประสาน อำนวยการกับหน่วยงานที่เข้าตรวจเยี่ยมดูงานโครงการ 4 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย ติดตามการดำเนินงาน 5 ครั้ง ร้อยละ 41.67 ของเป้าหมาย 12 ครั้ง

(2) ติดตามผลดำเนินการโดยรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง และจัดทำสรุปรายงานผลการติดตามเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 3 ครั้ง ร้อยละ 75.00 ของเป้าหมาย 4 ครั้ง และติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ 1 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

4) ผลการติดตามในพื้นที่ในพื้นที่

4.1) ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีหน่วยงานที่ร่วมดำเนินงานโครงการร่วมพัฒนาพื้นที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อดำเนินงานตาม “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” 7 หน่วยงาน รวมงบประมาณทั้งสิ้น 241,902 บาท เบิกจ่ายงบประมาณรวม 130,300 บาท ร้อยละ 53.86 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร มีความเพียงพอและความทันเวลาของงบประมาณ บุคลากรของหน่วยงานที่ร่วมปฏิบัติงานโครงการในภาพรวมมีความเพียงพอและเหมาะสมต่อการดำเนินงาน มีการสนับสนุน พันธุ์ปลาดุกอุยเทศ อาหารปลา เมล็ดพันธุ์ข้าวปทุมธานี 1 และพันธุ์มะลิ ดำหนองคาย 62 ก้อนเชื้อเห็ด พันธุ์พืชพันธุ์ผัก ปุ๋ยอินทรีย์ และอุปกรณ์การเกษตร

4.2) กระบวนการ (Process) มีคำสั่งที่ 555/2562 ลงวันที่ 5 มีนาคม 2562 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีรองผู้อำนวยการสำนักงานชลประทานที่ 14 กรมชลประทาน เป็นประธาน เกษตรและสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี เป็นรองประธาน หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นคณะกรรมการ เจ้าหน้าที่สำนักงานชลประทานที่ 14 ได้รับมอบหมายเป็นคณะกรรมการและเลขานุการ และเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรีที่ได้รับมอบหมายเป็นคณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ เพื่อให้โครงการสามารถดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ และบรรลุวัตถุประสงค์โครงการ ซึ่งในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในพื้นที่ ได้มีการจัดประชุมคณะกรรมการ เดือนละ 3 ครั้งต่อปี ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีการประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ผ่านช่องทางสื่อบุคคล เช่น เจ้าหน้าที่หน่วยงานรับผิดชอบในพื้นที่ และผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ต และ Line/Facebook

4.3) ผลได้ (Outputs) เจ้าหน้าที่สำรวจตระเวนชายแดน ที่ได้รับการอบรมทุกราย เคยเข้าใช้บริการในพื้นที่โครงการ โดยเข้าไปศึกษาดูงานที่จุดเรียนรู้และชมแปลงสาธิต ร้อยละ 82.61 ฝึกอบรมอาชีพ ร้อยละ 73.91 และเข้ามาท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ ร้อยละ 30.43 ได้รับการอบรม ด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง พัฒนาที่ดิน และด้านการจัดการสหกรณ์ให้แก่เจ้าหน้าที่สำรวจตระเวนชายแดน ร้อยละ 78.26

4.4) ผลลัพธ์ (Outcome) มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์แล้ว ในด้านการเพาะเห็ด แปรรูปเห็ด แปรรูปกล้วย ปลูกพืชผักกางมุ้ง ตอนกิ่งพันธุ์ และตัดแต่งกิ่ง แปรรูปปลาโดยการทำปลาต้ม และปลาแดดเดียว ปรับปรุงบำรุงดิน ทำและใช้น้ำหมักชีวภาพ และทำบัญชีครัวเรือนและบัญชีต้นทุน ส่งผลให้เจ้าหน้าที่สำรวจตระเวนชายแดน ร้อยละ 69.57 สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตไปบริโภค เช่น พืชผัก เห็ด ผลไม้ ปลา เฉลี่ย 2,374 บาท/ครัวเรือน/ปี ร้อยละ 43.48 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการแปรรูปเห็ด กล้วยฉาบ ขนุน และจำหน่ายผลผลิตในแปลงตนเอง เฉลี่ย 2,483 บาท/ครัวเรือน/ปี และร้อยละ 21.74 สามารถลดต้นทุนจากการลดการใช้สารเคมี ปุ๋ยเคมีในการทำเกษตร เฉลี่ย 345 บาท/ครัวเรือน/ปี ร้อยละ 86.96 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ โดยร่วมกันลงแขกเกี่ยวข้าว พันธุ์ปทุมธานี 1 และดูแลแปลง/จุดเรียนรู้ในพื้นที่โครงการ และร่วมกิจกรรมปลูกป่าในวันสำคัญต่าง ๆ ลดการใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมีลง ร้อยละ 21.74 โดยใช้ปุ๋ยคอกและสารชีวภัณฑ์ แทนการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี ร้อยละ 39.13 มีการนำความรู้การเพาะเห็ด การแปรรูปเห็ด ปลาต้ม ปลาแดดเดียว การปลูกพืช การทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และการทำบัญชีครัวเรือน ไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่นรับทราบ ความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินงานของโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.22 (คะแนนเต็ม 5)

5) ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

5.1) ข้อค้นพบ พื้นที่ในโครงการสามารถทำกิจกรรมได้สำเร็จตามเป้าหมาย มีการร่วมบูรณาการหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในระดับพื้นที่ร่วมกับกำลังพลสำรวจตระเวนชายแดน ทำให้การดำเนินงานมีความเข้มแข็งขึ้น ร่วมกันแก้ไขปัญหาได้ทันเวลาไม่ก่อให้เกิดความเสียหายในพื้นที่เกษตรของโครงการ อาทิ ปัญหาน้ำท่วมพื้นที่บ่อปลา และพื้นที่โดยรอบ สำนักงานชลประทานที่ 14 ได้ดำเนินการติดตั้งเครื่องสูบน้ำออกจากพื้นที่ได้ทันเวลา แต่มีบางกิจกรรมที่ไม่สามารถดำเนินงานได้เนื่องจากงบประมาณมีจำนวนจำกัด ได้แก่ การจัดทำแปลงสาธิตการปลูกข้าว ฤดูนาปี 2565/66 แต่จะเริ่มดำเนินการจัดทำแปลงสาธิตในฤดูนาปี 2566/67 อีกทั้งกำลังพลสำรวจตระเวนชายแดนที่ได้รับการอบรมความรู้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปขยายผลในแปลงตนเองด้วย

5.2) ข้อเสนอแนะ ควรสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอกับการดำเนินงานของโครงการฯ พร้อมทั้งสนับสนุนองค์ความรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรให้กับกลุ่มแม่บ้านสำรวจตระเวนชายแดน

3.2.5 โครงการพัชรสุธาชานูรักษ์

1) สารสำคัญโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) เพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่า ให้มีความอุดมสมบูรณ์

(2) เพื่อให้คนอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติโดยมีความสมดุลของระบบนิเวศ

(3) เพื่อพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตของชุมชน

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

(1) เป้าหมาย

(1.1) ระยะสั้น เกิดแผนภาพรวมอนุรักษ์ และพัฒนาของพื้นที่ร่วมกัน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน แผนการดำเนินงาน รวมถึงเกิดพื้นที่ตัวอย่างความสำเร็จ จัดการปัญหา เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมดุลระหว่างคนและช้าง และเกิดเครือข่ายภาคประชาชน อนุรักษ์ช้าง กลุ่มอาสาสมัครทำงานร่วมกัน

(1.2) ระยะกลาง เกิดระบบจัดการปัญหาเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมดุลระหว่างคน และช้างที่สามารถขยายผลความสำเร็จอย่างต่อเนื่องได้

(1.3) ระยะยาว เกิดระบบติดตามประเมิน จัดการปัญหาเพื่อการอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับช้าง และเกิดแนวทางพัฒนาจัดการปัญหาเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมดุลระหว่างคนและช้างอย่างยั่งยืน

(2) พื้นที่ดำเนินการ ดำเนินงานในพื้นที่หมู่บ้านชานูรักษ์ต้นแบบ และหมู่บ้านเครือข่ายใน 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง สระแก้ว และจันทบุรี

1.3) หน่วยงาน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ จำนวน 3,641,440 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(2) สํารวจข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ 40 ราย และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 140 ราย ใน 5 จังหวัด (ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง สระแก้ว และจันทบุรี)

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล

(1) ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 – วันที่ 30 มิถุนายน 2566

(2) การสำรวจข้อมูล เดือนพฤศจิกายน 2565 และพฤษภาคม 2566

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) เบิกจ่ายงบประมาณแล้ว 2,677,200 บาท ร้อยละ 73.52 ของเป้าหมาย 3,641,440 บาท

3.2) ส่งเสริมพัฒนาอาชีพด้านปศุสัตว์ให้แก่เกษตรกรแล้ว 50 ราย ครบตามเป้าหมาย

3.3) การอบรมถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการอบรมเกษตรกร 773 ราย ร้อยละ 91.48 ของเป้าหมาย 845 ราย ประกอบด้วย ความรู้ด้านการเลี้ยงปลาในบ่อดิน 80 ราย ร้อยละ 94.12 ของเป้าหมาย 85 ราย การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าว 10 ราย ร้อยละ 43.48 ของเป้าหมาย 23 ราย การพัฒนาที่ดิน 100 ราย ร้อยละ 125.00 ของเป้าหมาย 80 ราย เนื่องจากดำเนินการอบรมเกินเป้าหมาย การถ่ายทอดองค์ความรู้ขยายผลและสาธิตการให้ปุ๋ยพร้อมกับระบบน้ำด้วยวาล์ว 50 ราย ร้อยละ 71.43 ของเป้าหมาย 70 ราย และการจัดทำบัญชี 238 ราย ร้อยละ 87.50 ของเป้าหมาย 272 ราย อีกทั้งเกษตรกรได้รับการอบรมในด้านการผลิตพืช 60 ราย การเลี้ยงกบในกระชังบก 5 ราย การเลี้ยงและแปรรูปเพิ่มมูลค่าหูกุ้ง 30 ราย การปลูกพืชสมุนไพร 30 ราย การขยายพันธุ์บอนสี 20 ราย การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน 20 ราย การออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้าเกษตรและการแปรรูปสินค้า 20 ราย การบริหารจัดการแปลงหม่อนเพื่อเพิ่มผลผลิต 10 ราย และการทำเกษตรตามแนวหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 100 ราย ครบตามเป้าหมาย

3.4) แนะนำส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ โดยส่งเสริมกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่โครงการให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาการประกอบอาชีพเกษตรโดยนำรูปแบบการบริหารจัดการสหกรณ์ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกลุ่ม และส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่โครงการให้นำหม่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต 8 แห่ง 160 ราย ครบตามเป้าหมาย

3.5) จัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ โดยดำเนินการจัดทำแปลงเรียนรู้ 835 ไร่ ร้อยละ 91.36 ของเป้าหมาย 914 ไร่ ประกอบด้วย แปลงส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด 665 ไร่ ร้อยละ 95.68 ของเป้าหมาย 695 ไร่ แปลงส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมัก พด. 10 ไร่ ร้อยละ 71.43 ของเป้าหมาย 14 ไร่ แปลงสาธิตการทำน้ำหมักชีวภาพ 100 ไร่ ครบตามเป้าหมาย และแปลงส่งเสริมการเกษตร 60 ไร่ ร้อยละ 80.00 ของเป้าหมาย 75 ไร่

3.6) สนับสนุนปัจจัยการผลิต โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิตในงานส่งเสริมการผลิต และใช้สารอินทรีย์ชีวภาพ 230 ราย ร้อยละ 69.70 ของเป้าหมาย 330 ราย สนับสนุนการผลิตปุ๋ยหมัก พด. 10 ไร่ ร้อยละ 71.43 ของเป้าหมาย 14 ไร่ สนับสนุนการผลิตหญ้าแฝก 58 ไร่ ร้อยละ 53.70 ของเป้าหมาย

108 ไร่ นอกจากนี้สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกรต้นแบบ 5 ราย สนับสนุนปูนโดโลไมท์เพื่อปรับปรุงพื้นที่ดินกรด 290 ไร่ และสนับสนุนแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 17 บ่อ ครอบคลุมเป้าหมาย

3.7) กำกับ/แนะนำการทำบัญชี ให้แก่เกษตรกร 199 ราย ร้อยละ 73.16 ของเป้าหมาย 272 ราย

3.8) การอำนวยความสะดวกอื่น ๆ

(1) จัดประชุมคณะทำงานเพื่อพิจารณากรอบแนวทางและติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการรายไตรมาส 3 ครั้ง ร้อยละ 75.00 ของเป้าหมาย 4 ครั้ง จัดประชุมคณะทำงานเพื่อพิจารณากรอบแนวทางและคัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรเป้าหมาย 1 ครั้ง และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการส่งเสริมการรวมกลุ่มให้เข้มแข็ง โดยใช้รูปแบบของสหกรณ์ 8 ครั้ง 160 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

(2) ดำเนินการจัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน เพื่อจัดทำแผนบูรณาการปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 แล้ว 1 ครั้ง และจัดเวทีการมีส่วนร่วมโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ในพื้นที่ป่ารอยต่อ 5 จังหวัด ครอบคลุมเป้าหมาย

(3) ประชาสัมพันธ์กิจกรรมโครงการ และข้อมูลข่าวสารงานโครงการแบบบูรณาการ 2 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

(4) ติดตามให้คำแนะนำด้านการเลี้ยงปศุสัตว์ 355 ราย ร้อยละ 81.80 ของเป้าหมาย 434 ราย ติดตามและให้คำแนะนำการจัดทำบัญชี 199 ราย ร้อยละ 73.16 ของเป้าหมาย 272 ราย รวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งจัดทำสรุปรายงานผลการติดตามเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 3 ครั้ง ร้อยละ 75.00 ของเป้าหมาย 4 ครั้ง และติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ 2 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

(5) ดำเนินการวางแผนสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาในพื้นที่แล้ว 22 ไร่ ร้อยละ 95.65 ของเป้าหมาย 23 ไร่

4) ผลการติดตามในพื้นที่ในพื้นที่

4.1) ด้านเศรษฐกิจ เกษตรกรมีการเปลี่ยนแปลงด้านรายได้เพิ่มขึ้นจากการทำกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เฉลี่ยปีละ 10,360.67 บาทต่อครัวเรือน โดยสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนจากการบริโภคผลผลิตที่ผลิตได้เอง ทำให้ครัวเรือนมีรายจ่ายลดลง เฉลี่ยปีละ 3,853.83 บาทต่อครัวเรือน และสามารถลดต้นทุนในการทำเกษตร เพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 6,197.85 บาทต่อครัวเรือน

4.2) ด้านสังคม เกษตรกร ร้อยละ 32.89 มีคุณภาพชีวิตดีขึ้นจากการมีรายได้เพิ่มขึ้นลดรายจ่ายในครัวเรือน ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น นอกจากนี้เกษตรกรร้อยละ 34.00 มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรม อีกทั้งยังมีความปลอดภัยในชุมชน ร้อยละ 11.41

4.3) ด้านการตลาด การกระจายของผลผลิตในแปลงของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรกรนำผลผลิตทางการเกษตรภายในแปลงไปจำหน่าย ร้อยละ 83.89 นำผลผลิตบริโภคในครัวเรือน ร้อยละ 77.85 สำหรับช่องทางในการจำหน่ายสินค้า เกษตรกรส่วนใหญ่ นำผลผลิตไปจำหน่ายในตลาดท้องถิ่นและชุมชน ร้อยละ 61.60

4.4) ด้านสิ่งแวดล้อม เกษตรกร ร้อยละ 73.83 มีการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม หลังจากการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ โดยเห็นว่าดินมีคุณภาพดี ร้อยละ 89.09 ในแปลงทำการเกษตร มีปริมาณไส้เดือนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 63.00 และสภาพอากาศภายในแปลงดีขึ้น ร้อยละ 35.00

4.5) ด้านความยั่งยืน เกษตรกรที่ได้รับองค์ความรู้ ร้อยละ 41.61 ได้นำความรู้ไปเผยแพร่ ต่อบุคคลอื่น โดยเกษตรกรที่ได้รับการเผยแพร่ นำไปปฏิบัติตามแล้ว 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 76.92 ของเกษตรกรที่ได้รับการเผยแพร่ 13 ราย

4.6) ความพึงพอใจ ในภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ ในระดับมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.49 (คะแนนเต็ม 5)

5) ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

การเบิกจ่ายงบประมาณของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกรมส่งเสริมการเกษตร มีผลการเบิกจ่ายค่อนข้างน้อย เนื่องจากมีแผนการเบิกจ่ายไตรมาส 4 จึงควรเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณและการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด

3.2.6 โครงการพัฒนาชุมชนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและอุทยานแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี

1) สาระสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการบำรุงรักษา อนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(2) เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ห่างไกลได้เข้าถึงสิทธิพื้นฐานที่พึงได้รับ

(3) เพื่อสนับสนุนการสืบทอดวิถีวัฒนธรรมของชุมชน

(4) เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่อยู่ภายใต้

กฎระเบียบ รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

(1) เป้าหมาย เกษตรกรในโครงการ ฯ ที่เข้าร่วมกิจกรรมของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี 2566

(2) พื้นที่ดำเนินการ ชุมชนไล่โว่ และชุมชนสาละวะ ตำบลไล่โว่ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

1.3) หน่วยงาน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ จำนวน 873,135 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(2) การสำรวจข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ 10 ราย และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 35 ราย จังหวัดกาญจนบุรี

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล

(1) ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 – วันที่ 30 มิถุนายน 2566

(2) การสำรวจข้อมูล เดือนมกราคม 2566

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายแล้ว 622,175 บาท ร้อยละ 71.26 ของเป้าหมาย 873,135 บาท

3.2) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ ส่งเสริมอาชีพเกษตรกร 137 ราย ร้อยละ 70.25 ของเป้าหมาย 195 ราย โดยส่งเสริมอาชีพด้านการเลี้ยงปลา 38 ราย เกินเป้าหมายร้อยละ 90.00 จากเป้าหมาย 20 ราย ด้านการเลี้ยงสัตว์ปีก และการปรับระบบการป้องกันและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม 9 ราย ครบตามเป้าหมาย ส่งเสริมการปลูกผักสวนครัว 50 ราย ร้อยละ 43.10 ของเป้าหมาย 116 ราย ส่งเสริมกิจกรรมการจัดการศัตรูแบบผสมผสาน 30 ราย ส่งเสริมการปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น 10 ราย ส่งเสริมการเตรียมเส้นไหม 2 จุด ครบตามเป้าหมาย

3.3) การอบรมถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการให้ความรู้ด้านการทอผ้าไหมแก่นักเรียน 2 โรงเรียน ครบตามเป้าหมาย

3.4) แนะนำส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ แนะนำส่งเสริมกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่โครงการให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาการประกอบอาชีพเกษตรกรโดยนำรูปแบบการบริหารจัดการสหกรณ์ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกลุ่ม และแนะนำส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่โครงการให้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต 2 แห่ง 40 ราย ครบตามเป้าหมาย

3.5) การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ จัดทำแปลงเรียนรู้การผลิตข้าวผลผลิตสูงและเหมาะสมกับพื้นที่ 5 ไร่ ครบตามเป้าหมาย

3.6) ผลิตปัจจัยเพื่อแจกจ่าย โดยปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มผลผลิตในแหล่งน้ำชุมชน 1 แห่ง และแหล่งน้ำโรงเรียน 1 แห่ง ครอบคลุมเป้าหมาย

3.7) การอำนวยการด้านอื่น ๆ

(1) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อหาแนวทางพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพ ส่งเสริมการรวมกลุ่มให้เข้มแข็ง พัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนของชุมชน โดยใช้รูปแบบสหกรณ์ 2 แห่ง 40 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย และประชุมคณะทำงานเพื่อติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการ 2 ครั้ง ร้อยละ 50.00 ของเป้าหมาย 4 ครั้ง

(2) การติดตามและรายงานผล ติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่จากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 1 ครั้ง จัดเก็บข้อมูลเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรในพื้นที่ขยายผล 1 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย ติดตามการดำเนินงานและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าวที่เหมาะสม 2 ครั้ง ร้อยละ 66.67 ของเป้าหมาย 3 ครั้ง รวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง และจัดทำสรุปรายงานผลการติดตามเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 3 ครั้ง ร้อยละ 75.00 ของเป้าหมาย 4 ครั้ง

4) ผลการติดตามในพื้นที่ในพื้นที่

4.1) การประชาสัมพันธ์ เกษตรกรทุกรายทราบข่าวการดำเนินงานของโครงการจากสื่อบุคคลช่องทางเดียว ส่วนใหญ่ทราบจากผู้นำชุมชนร้อยละ 65.70 เจ้าหน้าที่โครงการร้อยละ 60.00 และเพื่อนบ้านร้อยละ 5.71

4.2) การอบรม เกษตรกรได้รับการอบรมร้อยละ 94.29 โดยได้รับการอบรมหลักสูตรด้านเกษตรและด้านประมงมากที่สุดในอัตราส่วนเท่ากันร้อยละ 69.70 รองลงมาด้านพัฒนาที่ดิน ร้อยละ 36.36 ด้านหม่อนไหมร้อยละ 33.33 ด้านปศุสัตว์ร้อยละ 30.30 ด้านบัญชีร้อยละ 24.24 ด้านอื่น ๆ ร้อยละ 18.18 และด้านสหกรณ์ ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการตลาด ในอัตราส่วนเท่ากัน ร้อยละ 6.06

4.3) การได้รับปัจจัยการผลิต เกษตรกรได้รับปัจจัยการผลิตร้อยละ 97.14 ส่วนใหญ่ได้รับปัจจัยการผลิตด้านประมง (พันธุ์ปลา พันธุ์กบ อาหารปลา/กบ) และด้านปศุสัตว์ (พันธุ์ไก่ เวชภัณฑ์) โดยมีความพึงพอใจต่อปริมาณปัจจัยการผลิตที่ได้รับอยู่ในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.63 (คะแนนเต็ม 5) ความพึงพอใจต่อช่วงเวลาที่ได้รับอยู่ในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.74 (คะแนนเต็ม 5) และความพึงพอใจต่อคุณภาพปัจจัยที่ได้รับอยู่ในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.58 (คะแนนเต็ม 5)

4.4) การนำความรู้และปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ 94.29 โดยมีความรู้ความเข้าใจที่ได้รับอยู่ในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.98 (คะแนนเต็ม 5) รวมทั้งนำปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์แล้ว ร้อยละ 86.08

4.5) ด้านเศรษฐกิจ จากกิจกรรมในโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เกษตรกร ร้อยละ 53.00 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากกิจกรรมการปลูกผักในโรงเรือน เปลี่ยนวิธีการเก็บผลผลิตจากแพจากเดิม การรูดทั้งกิ่งที่ทำให้ได้ทั้งผลดิบและผลสุกเปลี่ยนเป็นการเก็บแบบเซอร์เลือกเฉพาะผลสุก ส่งผลให้รายได้ เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 4,239 บาท/ครัวเรือน/ปี เกษตรกรร้อยละ 78.00 สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือน จากการนำผลผลิตมาบริโภค และใช้พันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ตนเอง รายจ่ายลดลงเฉลี่ย 2,418 บาท/ ครัวเรือน/ปี

4.6) ด้านสังคม เกษตรกรมีการรวมกลุ่ม ร้อยละ 31.43 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ในพื้นที่โครงการ ร้อยละ 88.57 กิจกรรมปลูกป่า ร้อยละ 77.42 กิจกรรมกวาดลานวัดและทำความสะอาด โรงเรียน ร้อยละ 58.10

4.7) ด้านสิ่งแวดล้อม เกษตรกรไม่มีการใช้สารเคมีในแปลงเกษตรร้อยละ 97.14

4.8) ด้านความยั่งยืน เกษตรกรมีการนำความรู้ไปเผยแพร่ให้ผู้อื่นต่อ ร้อยละ 18.42 มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเก็บผลผลิตจากแพเป็นการเก็บแบบเซอร์เลือกเฉพาะผลสุก ร้อยละ 23.70

4.9) ความพึงพอใจ เกษตรกรมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่ค่า คะแนน 4.67 (คะแนนเต็ม 5)

5) ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะในพื้นที่

5.1) ข้อค้นพบ เกษตรกรประสบปัญหาจากหนู และหมีป่า เข้ามาทำลายผลผลิต เนื่องจากพื้นที่บริเวณที่ทำการเกษตรอยู่ห่างจากพื้นที่ชุมชน จึงไม่สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง รวมถึงการ จำหน่ายผลผลิตมาก เดิมที่พ่อค้ามารับซื้อผลผลิต แต่ในช่วงรอบปีที่ผ่านมามีประเทศเมียนมาปิดด่าน การค้าชายแดน พ่อค้าจึงไม่มารับซื้อ ทำให้ชาวบ้านขาดรายได้

5.2) ข้อเสนอแนะ หน่วยงานในระดับพื้นที่ ควรประสานหน่วยรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ที่มีความรู้ความชำนาญมาให้คำแนะนำการทําระบบป้องกันสัตว์ป่าและศัตรูพืชที่เหมาะสม และเพิ่ม ช่องทางการตลาดในการจำหน่ายผลผลิตในประเทศมากขึ้น ส่งเสริมองค์ความรู้ในการรักษาสภาพหมาก เพื่อเก็บไว้จำหน่ายในช่วงที่มีการค้าบริเวณชายแดนเมียนมาในอนาคต

3.2.7 โครงการเกษตรวิทยา อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

1) สารสำคัญโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) เพื่อพัฒนาพื้นที่โครงการให้เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรบนพื้นที่สูงและขยายผลสู่เกษตรกร

(2) เพื่อเป็นต้นแบบในการทำงานบูรณาการระหว่างหน่วยงานและชุมชนในการทำเกษตรแบบยั่งยืน

(3) เพื่อเป็นต้นแบบการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมให้เกิดระบบนิเวศน์ที่สมบูรณ์เกษตรกรสามารถใช้พื้นที่ป่าไม้เป็นแหล่งผลิตอาหาร และมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน หมู่ที่ 4 บ้านกองแหะ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เนื้อที่ 1,350 ไร่

1.3) หน่วยงาน กรมพัฒนาที่ดิน เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับ กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมหม่อนไหม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ จำนวน 2,657,910 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(2) การสำรวจข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ 11 ราย และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 207 ราย จังหวัดเชียงใหม่

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล

(1) ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 – วันที่ 30 มิถุนายน 2566

(2) การสำรวจข้อมูล เดือนมีนาคม 2566

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายแล้ว 1,978,900 บาท ร้อยละ 74.45 ของเป้าหมาย 2,657,910 บาท

3.2) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ ส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ 60 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

3.3) การอบรมถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการอบรมให้เกษตรกรแล้ว 205 ราย ร้อยละ 83.67 ของเป้าหมาย 245 ราย อบรมด้านพืชบนพื้นที่สูงและเทคโนโลยีทางการเกษตรบนพื้นที่สูง (เกษตรกรขยายผล) 15 ราย พัฒนาองค์ความรู้หลักสูตรนายธนาคารน้อย 20 ราย การผลิตน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ ในท้องถิ่นที่ปลอดภัยตามแบบภูมิปัญญาไทยเพื่อบำรุงสุขภาพ 20 ราย การนวดประคบและอบสมุนไพร 20 ราย การเพิ่มช่องทางจำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปจากสมุนไพรด้วย Digital Marketing (ตลาดออนไลน์) 20 ราย และหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ตามรอยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แหล่งธนาคารอาหารชุมชน ให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (รุ่นที่ 2) 20 ราย นอกจากนี้ได้อบรม/สอนแนะนำการจัดทำบัญชี 30 ราย กำกับ/แนะนำการจัดทำบัญชี 30 ราย การถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตร หลักสูตรการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ และส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ 60 ราย การสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในงานด้านปศุสัตว์ 1 ครั้ง 10 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการประมง 40 ราย อยู่ระหว่างดำเนินการ

3.4) แนะนำ ส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็งและดำเนินการแผนพัฒนาสหกรณ์ที่กำหนด พร้อมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน 1 แห่ง 9 ครั้ง ร้อยละ 75.00 ของเป้าหมาย 12 ครั้ง แนะนำ ส่งเสริมการดำเนินงานให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานและผลการดำเนินงานมีกำไรสุทธิประจำปี สามารถปิดบัญชีและประชุมใหญ่ได้ตามกำหนด โดยเป็นไปตามข้อบังคับระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 1 แห่ง 9 ครั้ง ร้อยละ 75.00 ของเป้าหมาย 12 ครั้ง

3.5) การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ ดำเนินการจัดทำแปลงเรียนรู้และสาธิตแล้วรวม 490 ไร่ ร้อยละ 94.96 ของเป้าหมาย 516 ไร่ โดยจัดทำแปลงสาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด 50 ไร่ จัดทำแปลงสาธิตการใช้น้ำหมักชีวภาพ 300 ไร่ อนุรักษ์ดินและน้ำ 45 ไร่ จัดทำแปลงเรียนรู้และสาธิตการปลูกข้าวบนพื้นที่สูง 4 ไร่ แปลงเรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืชบนพื้นที่สูง 6 ไร่ ได้แก่ แปลงปลูกอะโวคาโด พลับแกลัดจีน โกโก้พันธุ์ชุมพร1 จัดทำจุดเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (การเลี้ยงกบในกระชังการเลี้ยงปลาตกในบ่อพลาสติก) 1 แห่ง ครอบคลุมเป้าหมาย สาธิตการทำปุ๋ยหมักสูตร พด. 80 ไร่ ร้อยละ 80.00 ของเป้าหมาย 100 ไร่ และแปลงสาธิตหม่อนผลสด 3 ไร่ ร้อยละ 75.00 ของเป้าหมาย 4 ไร่ การจัดทำแปลงเรียนรู้และสาธิตการปลูกถั่วพืชมืองหนาว 2 ไร่ ร้อยละ 66.67 ของเป้าหมาย 3 ไร่ การจัดทำแปลงหม่อนแบบบูรณาการเพื่อสาธิตเรื่อง การปลูกไม้ผลบนพื้นที่สูงอย่างมีคุณภาพ 1 จุด ดูแลแปลงสาธิตด้านการเกษตร 4 ไร่ อยู่ระหว่างดำเนินการ

3.6) สนับสนุนปัจจัยการผลิต ดำเนินการสนับสนุนพันธุ์สัตว์ปีกในการจัดทำแปลงสาธิต การเลี้ยงสัตว์ปีกแล้ว 300 ตัว พัฒนาและสนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่ เกษตรกรตัวอย่าง 1 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

3.7) การกำกับ/แนะนำการจัดทำบัญชี 30 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

3.8) การอำนวยความสะดวกอื่น ๆ

(1) การจัดประชุม ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อร่วมกันจัดทำ/ ทบทวนแผนกลยุทธ์การพัฒนาสหกรณ์ รวมทั้งการนำโครงการตามแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติเพื่อพัฒนา สหกรณ์ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 1 ครั้ง 20 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย ประชุม คณะทำงานระดับจังหวัด/ภูมิภาค 2 ครั้ง ร้อยละ 50.00 ของเป้าหมาย 4 ครั้ง

(2) การติดตามและรายงานผล ดำเนินการติดตามผลผู้ผ่านการฝึกอบรม ภายใต้อาชีพปฏิบัติงานเพื่อบูรณาการ (ด้านการเกษตร) โครงการเกษตรวิद्या จ.เชียงใหม่ 1 ครั้ง ติดตามการจัดทำบัญชี 30 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย รวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง และจัดทำสรุปรายงานผลการติดตามเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 3 ครั้ง ร้อยละ 75.00 ของเป้าหมาย 4 ครั้ง

(3) สาธารณูปโภคและซ่อมบำรุง ก่อสร้างและซ่อมแซมเส้นทางลำเลียง 2 กิโลเมตร ปรับปรุงและซ่อมแซมระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ 45 ไร่ ครอบคลุมเป้าหมาย จัดทำป้าย รายละเอียดแปลงสาธิตและปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณโดยรอบป้าย 1 จุด ปรับปรุงจุดเรียนรู้และดูแลรักษา โครงการฯ 1 แห่ง อยู่ระหว่างดำเนินการ

(4) ดำเนินการจัดกิจกรรมปลูกป่าและทำแนวกันไฟ ปรับปรุงบำรุงกล้าไม้ พันธุ์ไม้ ดูแลรักษาและซ่อมแซมระบบน้ำ การทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ได้ตามแผนที่กำหนด

4) ผลการติดตามในพื้นที่

4.1) ด้านการอบรม/ถ่ายทอดองค์ความรู้ เกษตรกรได้รับการส่งเสริมและฝึกอบรม พัฒนาการองค์ความรู้ จากหน่วยงานต่าง ๆ จำนวน 735 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

4.2) ด้านการนำความรู้ไปปฏิบัติ เกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ มีการนำ ความรู้ไปปฏิบัติ ร้อยละ 87.44 ในการวางแผนการผลิตพืชและจัดการดิน การใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่า วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เป็นต้น และไม่นำไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ 12.56 เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ จะใช้เวลาในแปลงเพาะปลูก และการดูแลรักษาพืชที่เป็นรายได้หลักของครัวเรือน เป็นต้น

4.3) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต และผลผลิตที่เกิดจากการอบรม

(1) การจัดการดินเพื่อผลิตพืช เกษตรกรได้รับการสนับสนุน โดโลไมท์ มูลไก่ ร้อยละ 80.00

(2) การใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่าอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน เกษตรกรได้รับพันธุ์ไม้ ที่ฝังเชื้อเห็ด เชื้อเห็ด ร้อยละ 93.33

(3) การใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เกษตรกรได้รับฟางข้าว
ปุยคอก น้ำหมักชีวภาพ ร้อยละ 60.00

(4) การปลูกพืชเมืองหนาว เกษตรกรได้รับตะกร้าเพาะผัก เมล็ดพันธุ์ผัก
ร้อยละ 21.43

(5) การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร เกษตรกรทุกรายได้รับกล้าผักเชียงดา
ผักหวาน ทองม้วน ชิงดอง

(6) การเลี้ยงชันโรง เกษตรกรทุกรายได้รับรังชันโรงพร้อมพันธุ์ และขาตั้งรัง

(7) การเลี้ยงผึ้งโพรง เกษตรกรทุกรายได้รับรังล่อผึ้ง ไขผึ้งโพรง และขาตั้งรัง

(8) การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธี เกษตรกรทุกรายได้รับพ่อ - แม่พันธุ์แมลง
ทางหนีบ พร้อมอุปกรณ์ และอาหารเลี้ยงแมลงทางหนีบ

(9) การผลิตพืชผักปลอดภัย เกษตรกรได้รับปุ๋ยอินทรีย์ สารชีวภัณฑ์
ร้อยละ 80.00

(11) การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ เกษตรกรทุกราย
ได้รับสมุดบัญชี

(12) การเพาะเลี้ยงกบ เกษตรกรได้รับพันธุ์กบ และอาหาร ร้อยละ 83.33

(13) การเลี้ยงไก่ไข่แบบปล่อย เกษตรกรทุกรายได้รับไก่ไข่สาว อาหาร อุปกรณ์
ให้น้ำ อาหารไก่ วัคซีน และยาถ่ายพยาธิ

(14) การทำปุ๋ยดินขุยไผ่ และปุ๋ยหมักใบไผ่ ใบไม้แห้ง เกษตรกรได้รับปุ๋ยหมัก
ร้อยละ 60.00

(15) การบริหารจัดการแปลงหม่อนให้มีคุณภาพ เกษตรกรได้รับกล้าหม่อน
ร้อยละ 75.00

4.4) ด้านเศรษฐกิจ เกษตรกรได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้
ในชีวิตประจำวัน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจร้อยละ 71.43 โดยมีรายจ่ายลดลงเฉลี่ย
977.20 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากการใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักทดแทนปุ๋ยเคมี การปลูกพืชผักสวนครัว
การเลี้ยงไก่ไข่บริโภคในครัวเรือน และการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นในครัวเรือนจากการบันทึกบัญชีรับ-จ่าย
ในครัวเรือนและมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 1,228.53 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากการจำหน่ายพืชผักสวนครัว
ไข่ไก่และเงินปันผลสหกรณ์ และไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจร้อยละ 28.57

4.5) ด้านสังคม เกษตรกรมีการถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับจากการส่งเสริมและฝึกอบรม
ให้ผู้อื่น ร้อยละ 25.87 และไม่มีถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นร้อยละ 74.13 เนื่องจากส่วนใหญ่อบรมเพื่อ
เป็นความรู้เท่านั้น นอกจากนี้ยังมีกลุ่มเกษตรกรบ้านกองแหะ กลุ่มสหกรณ์การเกษตรบ้านกองแหะ
กลุ่มผู้เลี้ยงผึ้ง/ชันโรง เป็นต้น นำความรู้ไปใช้ ร้อยละ 40.11 นำ

4.6) ด้านสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร พบว่า สิ่งแวดล้อม
ในแปลงเกษตรดีขึ้น ร้อยละ 64.89

4.7) ด้านความยั่งยืน เกษตรกรมีการดำเนินกิจกรรมตรวจวิเคราะห์ค่าดิน การทำปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยคอก ปลูกพืชผักเมืองหนาว/พืชผักสวนครัว ปลูกหม่อน เลี้ยงไก่ไข่ เลี้ยงชันโรง/ผึ้งโพรง รวมกลุ่มสหกรณ์อย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 65.34

4.8) ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรกรได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ร้อยละ 83.09 ในการปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงไก่ไข่ ไว้เพื่อบริโภคในครัวเรือน และจำหน่ายเป็นรายได้เสริม การผลิตปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพไว้ใช้ในแปลงเกษตรเพื่อลดรายจ่ายค่าสารเคมี การลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นเพื่อสำรองเงินสำหรับในกรณีฉุกเฉิน การรวมกลุ่มสหกรณ์

4.9) ด้านความพึงพอใจ เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 4.79 โดยพึงพอใจด้านสถานที่จัดอบรมในระดับมากที่สุด ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 4.93 ด้านการลงทะเบียนในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 4.92 ด้านความรู้ของวิทยากรในเนื้อหาวิชาที่ถ่ายทอด ความชัดเจนในการบรรยาย การนำเสนอครบถ้วน และบุคลิกภาพในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 4.91 แปลงสาธิต/สถานที่ดูงานระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 4.87 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ทดลองปฏิบัติในช่วงอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 4.81 ด้านระยะเวลาอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 4.74 ด้านเอกสาร ปัจจัยการผลิต ผลผลิตที่เกิดจากการปฏิบัติในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 4.67 ด้านเนื้อหาสอดคล้องกับความสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 4.59 และด้านความรู้สามารถเพิ่มโอกาสด้านการผลิตระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 4.50

5) ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

5.1) ข้อค้นพบ

(1) เกษตรกรได้รับการส่งเสริมความรู้ในการทำปุ๋ยหมัก น้ำหมัก และสารชีวภัณฑ์ ซึ่งสามารถลดต้นทุนการผลิตและสร้างความปลอดภัยในการทำการเกษตร

(2) เกษตรกรได้รับการส่งเสริมความรู้ด้านการปลูกพืชผักเศรษฐกิจ การเลี้ยงกบ ไก่ไข่ และแปรรูปสินค้าเกษตร ในปัจจุบันผลผลิตส่วนใหญ่นำมาบริโภคในครัวเรือน ที่เหลือจากการบริโภคสามารถนำมาจำหน่ายเพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพในอนาคตได้

5.2) ข้อเสนอแนะ

(1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมัก และสารชีวภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยเกษตรกรลดต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตร

(2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกพืชผักเศรษฐกิจ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ไก่ไข่ และปศุสัตว์อื่นที่เหมาะสมกับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง การแปรรูปสินค้าเกษตร และการตลาด เพื่อสร้างแรงจูงใจในการผลิต/การสร้างอาชีพ

3.2.8 โครงการร้อยใจรักษ์ จังหวัดเชียงใหม่

1) สารระสำคัญโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) เพื่อสนับสนุนมาตรการและนโยบายของรัฐบาลในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ ด้วยการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

(2) เพื่อบูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วนและทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ รอบด้าน เห็นผลเป็นรูปธรรมและมีความยั่งยืน โดดยิตผลประโยชน์ของชุมชนเป็นที่ตั้ง

(3) เพื่อสร้างทางเลือกในการดำรงชีพอย่างพอเพียง และสร้างภูมิคุ้มกันแก่ชุมชนเป้าหมาย ซึ่งเคยสร้างรายได้ส่วนใหญ่จากกิจกรรมผิดกฎหมายต่าง ๆ ให้หันมาประกอบอาชีพสุจริตแทน โดยมุ่งเน้นการสร้างตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมให้ชุมชนเห็นและเข้าใจ นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงตนเอง

(4) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่เป้าหมายตามศาสตร์พระราชา ด้วยการเน้นการลดรายจ่ายและสร้างรายได้ในครัวเรือนอย่างเป็นธรรม โดยมีลำดับการพัฒนาให้มีความเป็นอยู่ “อยู่รอด พอเพียง และยั่งยืน” ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(5) เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของคนในชุมชนในด้านการเกษตร ปศุสัตว์ ชลประทาน แปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิต การบริการ และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนสามารถพัฒนาขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนต่อไปได้ด้วยตนเอง

(6) เพื่อส่งเสริมการแบ่งปันและบริหารจัดการทรัพยากรร่วมกันในชุมชน เพื่อให้ทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ ในพื้นที่อย่างเท่าเทียม มีการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน และก่อให้เกิดความสามัคคีของคนในชุมชน

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

(1) เป้าหมาย พื้นที่ลุ่มน้ำห้วยเมืองงาม พื้นที่รวมประมาณ 37,119 ไร่

(2) พื้นที่ดำเนินงานครอบคลุม 4 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านเมืองงามเหนือ บ้านห้วยसान บ้านหัวเมืองงาม บ้านเมืองงามใต้ รวมถึง 20 หมู่บ้านย่อยในตำบลท่าตอน อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ และพื้นที่นอกโครงการฯ จำนวน 11 หมู่บ้าน

1.3) หน่วยงาน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยหลักร่วมกับ กรมการข้าว กรมชลประทาน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ จำนวน 5,323,200 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายใน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์

(2) การสำรวจข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสอบถาม ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ 5 ราย และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 48 ราย จังหวัดเชียงใหม่

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล

(1) ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 – วันที่ 30 มิถุนายน 2566

(2) การสำรวจข้อมูล เดือนมิถุนายน 2566

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายแล้ว 2,778,800 บาท ร้อยละ 52.20 ของ เป้าหมาย 5,323,200 บาท

3.2) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ ส่งเสริมการปลูกไม้ผล หลักสูตรการปลูกไม้ผลเมืองหนาว 20 ราย ส่งเสริมการปลูกพืชผักปลอดภัย หลักสูตรการปลูกพืชผักปลอดภัย 40 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย ส่งเสริมการปลูกไม้ยืนต้น หลักสูตรการปลูกไม้ยืนต้น 20 ราย และส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและพัฒนาผลิตภัณฑ์ 1 กลุ่ม อยู่ระหว่างดำเนินการ

3.3) การอบรมถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้เกษตรกร 43 ราย ร้อยละ 71.67 ของเป้าหมาย 60 ราย โดยอบรมการจัดทำบัญชี 30 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านข้าวของศูนย์วิจัยข้าวเชียงใหม่ 4 ราย ร้อยละ 20.00 ของเป้าหมาย 20 ราย ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านข้าวของศูนย์วิจัยข้าวสะเมิง 9 ราย ร้อยละ 90.00 ของเป้าหมาย 10 ราย

3.4) การส่งเสริมสหกรณ์ แนะนำส่งเสริมกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่โครงการให้เกิดการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือ และพัฒนาการประกอบอาชีพเกษตรโดยนำรูปแบบการบริหารจัดการสหกรณ์ ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกลุ่ม 16 แห่ง ผู้ผ่านการอบรม 320 ราย แนะนำส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่โครงการให้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต 16 แห่ง 320 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

3.5) การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ ดำเนินการจัดทำแปลงเรียนรู้และสาธิตแล้วรวม 47 ไร่ โดยการจัดทำแปลงเรียนรู้และสาธิตการปลูกข้าวของศูนย์วิจัยข้าวเชียงใหม่ 2 ไร่ การจัดทำแปลงเรียนรู้และสาธิตการปลูกข้าวของศูนย์วิจัยข้าวสะเมิง 2 ไร่ จัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวแบบเกษตรกรมีส่วนร่วม 3 ไร่ จัดทำแปลงเรียนรู้การปลูกไม้ผล 10 ไร่ จัดทำแปลงเรียนรู้การปลูกไม้ยืนต้น 10 ไร่ จัดทำแปลงเรียนรู้การปลูกพืชผักปลอดภัย 20 ไร่ อยู่ระหว่างดำเนินการตามแผน

3.6) การกำกับ/แนะนำการจัดทำบัญชี 30 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

3.7) การอำนวยการด้านอื่น ๆ ประกอบด้วย

(1) การจัดประชุม กิจกรรมร่วมประชุมคณะอนุกรรมการดำเนินงาน ระดับพื้นที่/คณะทำงานสนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการฯ 2 ครั้ง จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อหาแนวทางพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพ ส่งเสริมการรวมกลุ่มให้เข้มแข็ง พัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนของชุมชน โดยใช้รูปแบบการสหกรณ์ 16 ครั้ง 320 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

(2) การก่อสร้างและซ่อมบำรุง ก่อสร้างอาคารรับน้ำห้วยสบงาม พร้อมระบบส่งน้ำจัดหาน้ำสนับสนุนโครงการร้อยใจรักย์ ตำบลท่าตอนอำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ 1 รายการ โดยมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ 120 ไร่ และครัวเรือนได้รับประโยชน์ 80 ครัวเรือน อยู่ระหว่างดำเนินการ

(3) การวิเคราะห์วิจัย การวิเคราะห์และทบทวนข้อมูลพื้นที่โครงการ 2 ไร่ งานวิจัย คั้นคว่ำ ทดลองและพัฒนาพันธุ์ 1 ไร่ อยู่ระหว่างดำเนินการ

(4) การติดตาม กิจกรรมติดตามผลผู้ผ่านการฝึกอบรมภายใต้แผนปฏิบัติงานเพื่อบูรณาการ (ด้านการเกษตร) โครงการร้อยใจรักย์ จ.เชียงใหม่ (ปี 2565) 1 ครั้ง การติดตามการจัดทำบัญชี 30 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย รายงานการติดตามผลโครงการร้อยใจรักย์ 1 เล่ม อยู่ระหว่างดำเนินการ

4) ผลการติดตามในพื้นที่

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 ลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ 15 – 22 มิถุนายน 2566 อยู่ระหว่างวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการติดตาม

5) ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

5.1) ข้อค้นพบ บางหน่วยงานมีการอนุมัติโอนจัดสรรงบประมาณในไตรมาสที่ 4 ทำให้การดำเนินการบางอย่างไม่สามารถทำได้ตามแผนระยะเวลาที่กำหนดไว้

5.2) ข้อเสนอแนะ ควรเร่งดำเนินการโอนงบประมาณให้กับหน่วยงานในพื้นที่

3.2.9 โครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน”

1) สารสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

- (1) เพื่อจัดตั้งถิ่นฐานและพัฒนาชุมชนอย่างเหมาะสมตามแนวพระราชดำริการอยู่ร่วมกัน ของคนและป่าอย่างสมดุลยั่งยืน
- (2) เพื่ออนุรักษ์ พัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อรักษาความสมดุลของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน
- (3) เพื่อสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ และการมีงานทำให้กับประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำให้พออยู่พอกินและพึ่งตนเองได้ มีความมั่นคงด้านอาหารเพื่อก้าวไปสู่การเหลือกินเหลือใช้
- (4) เพื่อพัฒนาคุณภาพคนในชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีโอกาสเข้าถึงบริการพื้นฐาน ชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงปลอดภัยและคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี
- (5) เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการพัฒนาในพื้นที่ลุ่มน้ำ มุ่งบูรณาการดำเนินงานอย่างเป็นองค์รวม เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

- (1) เป้าหมาย ลดการบุกรุกทำลายป่า และฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำลำธาร ในพื้นที่เป้าหมาย ตลอดจนอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประชาชนในพื้นที่เป้าหมายมีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยมีปัจจัยพื้นฐานที่เพียงพอและมีรายได้จากการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพภูมิสังคม สามารถดำรงชีวิตอยู่กับป่าได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน มีศูนย์เรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีในระดับชุมชน และกลุ่มบ้าน โดยเชื่อมโยงกับองค์กร สถาบัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ประชาชนพึ่งพาตนเองได้
- (2) พื้นที่ดำเนินงาน เขตพื้นที่ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วยพื้นที่เป้าหมาย 11 ลุ่มน้ำ 7 จังหวัด 16 อำเภอ 26 ตำบล 129 กลุ่มบ้าน

1.3) หน่วยงาน กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยหลักร่วมกับ กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ จำนวน 31,423,900 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

- (1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(2) การสำรวจข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ 12 ราย และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 187 ราย ในจังหวัดเชียงราย และเลย

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล

(1) ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 – วันที่ 30 มิถุนายน 2566

(2) การสำรวจข้อมูล เดือนมิถุนายน 2566

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายแล้ว 24,977,200 บาท ร้อยละ 79.48 ของเป้าหมาย 31,423,900 บาท

3.2) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ ดำเนินการพัฒนาอาชีพด้านปศุสัตว์ โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อจัดระบบนิเวศเกษตร หรือสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ 9 กลุ่ม 90 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

3.3) การอบรมถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการอบรมถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรแล้วรวม 1,685 ราย ร้อยละ 79.97 ของเป้าหมาย 2,107 ราย โดยอบรมการจัดทำบัญชี 167 ราย และการสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้านปศุสัตว์ 9 ครั้ง 90 ราย ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรที่เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ดำเนินการได้ 940 ราย และสร้างกระบวนการเรียนรู้เกษตรกรมัยยืนในโรงเรียน 2 โรงเรียน ครอบคลุมเป้าหมาย ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการประมง 346 ราย ร้อยละ 85.22 ของเป้าหมาย 406 ราย และอบรมด้านพืชและเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช (เกษตรกรขยายผล) 142 ราย ร้อยละ 92.81 ของเป้าหมาย 153 ราย

3.4) แนะนำส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ดำเนินการแนะนำส่งเสริมกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่โครงการให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาการประกอบอาชีพเกษตร โดยนำรูปแบบการบริหารจัดการสหกรณ์ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกลุ่ม 12 แห่ง 240 ราย และแนะนำ ส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่โครงการให้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต 12 แห่ง 240 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

3.5) การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ ดำเนินการจัดทำแปลงเรียนรู้รวม 6,038 ไร่ ร้อยละ 91.97 ของเป้าหมาย 6,565 ไร่ โดยจัดทำแปลงเรียนรู้และผลิตเมล็ดพันธุ์สำหรับใช้ในชุมชน 2 ไร่ ร้อยละ 200.00 ของเป้าหมาย 1 ไร่ จัดทำแปลงการปลูกชา 15 ไร่ แปลงศึกษาและพัฒนาพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ 1 ไร่ ครอบคลุมเป้าหมาย ปลูกกาแฟ 15 ไร่ ร้อยละ 75.00 ของเป้าหมาย 20 ไร่ ปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น 20 ไร่ ร้อยละ 80.00 ของเป้าหมาย 25 ไร่ ปลูกพืชผักสมุนไพรพื้นบ้านและยารักษาโรค 6 ไร่ ร้อยละ 60.00 ของเป้าหมาย 10 ไร่ แปลงเรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช 82 ไร่ ร้อยละ 65.60 ของเป้าหมาย 125 ไร่ จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ 3,670 ไร่ ร้อยละ 98.66

ของเป้าหมาย 3,720 ไร่ สาธิตการทำกรใช้น้ำหมักชีวภาพ 1,780 ไร่ ร้อยละ 86.83 ของเป้าหมาย 2,050 ไร่ และสาธิตการทำปุ๋ยหมัก พด. 445 ไร่ ร้อยละ 80.18 ของเป้าหมาย 555 ไร่

3.6) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต ดำเนินการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าว 4 ราย ร้อยละ 13.33 ของเป้าหมาย 30 ราย ในด้านปุ๋ยสัตว์ สนับสนุนพันธุ์สัตว์ในการจัดทำแปลงสาธิต การเลี้ยงแพะ 8 ตัว และการเลี้ยงสัตว์ปีก 50 ตัว ครอบคลุมเป้าหมาย

3.7) ผลิตปัจจัยเพื่อแจกจ่าย ดำเนินการผลิตลูกแพะ 4 ตัว ผลิตลูกสัตว์ปีก 500 ตัว ครอบคลุมเป้าหมาย และผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ 608,000 ตัว ร้อยละ 77.95 ของเป้าหมาย 780,000 ตัว

3.8) กำกับ/แนะนำการจัดทำบัญชี 167 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

3.9) การอำนวยความสะดวกอื่น ๆ

(1) การจัดประชุม ดำเนินการประชุมคณะทำงานเพื่อพิจารณากรอบแนวทาง และคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย/เกษตรกรเป้าหมาย 7 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย ประชุมคณะทำงานเพื่อติดตาม ความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการ 21 ครั้ง ร้อยละ 75.00 ของเป้าหมาย 28 ครั้ง ประชุมคณะทำงาน 1 ครั้ง ร้อยละ 50.00 ของเป้าหมาย 2 ครั้ง และประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อหาแนวทางพัฒนาเสริมสร้าง ศักยภาพ ส่งเสริมการรวมกลุ่มให้เข้มแข็ง พัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น 11 ครั้ง 180 ราย ร้อยละ 91.67 ของเป้าหมาย 12 ครั้ง 240 ราย

(2) การจัดเวทีเรียนรู้ เวทีประชาคม ดำเนินการจัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน 9 ครั้ง ร้อยละ 81.82 ของเป้าหมาย 11 ครั้ง

(3) การประชาสัมพันธ์ ดำเนินการประชาสัมพันธ์กิจกรรมโครงการ ฯ 12 ครั้ง ร้อยละ 85.71 ของเป้าหมาย 14 ครั้ง

(4) การติดตามและรายงานผล ดำเนินการติดตาม ดูแล แก้ไขปัญหา ให้คำแนะนำ การปลูกข้าวแก่เกษตรกร 1 ครั้ง ร้อยละ 16.67 ของเป้าหมาย 6 ครั้ง ติดตาม แนะนำ ขยายผลองค์ความรู้ เรื่องข้าว 46 ราย ร้อยละ 65.71 ของเป้าหมาย 70 ราย ติดตามผู้ผ่านการอบรมภายใต้โครงการ “รักษน้ำเพื่อ พระแม่ของแผ่นดิน” 1 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย และรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง และจัดทำสรุปรายงานผลการติดตามเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 3 ครั้ง ร้อยละ 75.00 ของเป้าหมาย 4 ครั้ง

4) ผลการติดตามในพื้นที่ในพื้นที่

4.1) ผลได้ของโครงการ

(1) ด้านการอบรม/ถ่ายทอดองค์ความรู้ เกษตรกรได้รับการส่งเสริมและ ฝึกอบรมพัฒนาองค์ความรู้จากหน่วยงานต่าง ๆ จำนวน 241 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

(2) ด้านการนำความรู้ไปปฏิบัติ พบว่า เกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ มีการนำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ 88.00 ในด้านการเลี้ยงปลานิลดำในบ่อดิน การปรับพื้นที่แปลงนาขั้นบันได การจัดทำบัญชีครัวเรือน การเลี้ยงไก่ การป้องกันโรคและการใช้วัคซีนป้องกันโรคในไก่ วิธีการปลูกกาแฟ

อาราบิการ่วมกับไม้ยืนต้น เป็นต้น และไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ร้อยละ 12.00 เนื่องจากมีภาระงานหลักในการประกอบอาชีพ ทำให้ยังไม่สนใจนำความรู้ไปปฏิบัติ เป็นต้น

(3) ด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิต เกษตรกรที่ผ่านการอบรมจะได้รับ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต อุปกรณ์การเกษตร และผลผลิตที่เกิดจากการอบรมร้อยละ 57.33 และ ไม่ได้รับการสนับสนุนร้อยละ 42.67

4.2) ด้านผลลัพธ์ของโครงการ

(1) ด้านเศรษฐกิจ จากการนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลง ด้านเศรษฐกิจร้อยละ 65.08 โดยผู้เข้ารับการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่ามียาได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 5,264 บาท/ครัวเรือน/ปี จากการจำหน่ายผลผลิตอโวคาโด การจำหน่ายใบชาอัสสัม การปรับพื้นที่นา ชันบันไดทำให้พืชสามารถกักเก็บน้ำได้มากขึ้นส่งผลให้มีผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้น สำหรับการลด รายจ่ายของผู้เข้าอบรมลดลงเฉลี่ย 1,293 บาท/ครัวเรือน/ปี จากการนำผลผลิตที่เกิดจากปัจจัยที่ได้รับ มาบริโภคในครัวเรือน ผลิตยาหม่องจากขมิ้นชัน และผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพใช้ในครัวเรือน เป็นต้น และร้อยละ 34.92 นำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติแล้วยังไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เนื่องจากกิจกรรมที่ดำเนินการยังไม่มีผลผลิต และเป็นการนำความรู้มาปรับใช้ร่วมกับความรู้เดิม

(2) ด้านสังคม เกษตรกรมีการถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับจากการส่งเสริมและ ฝึกอบรมให้ผู้อื่น ร้อยละ 29.33 ไม่มีการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นร้อยละ 70.67 เนื่องจากส่วนใหญ่อบรม เพื่อเป็นความรู้ เป็นความรู้เดิมที่เกษตรกรรายอื่นเคยได้รับ และยังขาดความพร้อมด้านเครื่องมือและ อุปกรณ์ในการปฏิบัติในระยะยาว

(3) ด้านสิ่งแวดล้อม เมื่อนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลง ร้อยละ 42.11 โดยทำให้สภาพดินในแปลงเกษตรร่วนซุยมากขึ้น ดินมีความอุดมสมบูรณ์ สารเคมี ในผลผลิตทางการเกษตรลดลง และร้อยละ 57.89 เกษตรกรเห็นว่ายังไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม เนื่องจากเกษตรกรบางส่วนมีการจัดการแปลงเกษตรด้วยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และสารชีวภัณฑ์ที่ผลิตเอง มาก่อนเป็นระยะเวลาหลายปี ทำให้แปลงเกษตรมีความอุดมสมบูรณ์อยู่ก่อนแล้ว

(4) ด้านความยั่งยืน ผู้เข้ารับการส่งเสริมและฝึกอบรมมีการดำเนินกิจกรรม ต่อเนื่องร้อยละ 81.34 ในการเลี้ยงปลานิล การบันทึกบัญชีต้นทุนอาชีพ การเลี้ยงไก่และวิธีการป้องกันโรค เป็นต้น และร้อยละ 18.66 ไม่ดำเนินการและไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการต่อหรือไม่ เนื่องจากขาดความพร้อม ในด้านปริมาณวัตถุดิบที่เหมาะสม และการขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ในการปฏิบัติ

(5) ด้านความพึงพอใจ ในภาพรวมผู้เข้ารับการส่งเสริมและฝึกอบรมมีความพึง พอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 4.62

5) ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

5.1) ข้อค้นพบ

(1) ผู้เข้ารับการส่งเสริมและฝึกอบรมในพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ปลูกข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ รวมถึงมีการรวมกลุ่มวิสาหกิจผู้ปลูกกาแฟ กลุ่มผู้ปลูกชาอัสสัม และกลุ่มแปลงใหญ่กาแฟห้วยหมาก ซึ่งตรงกับหลักสูตรที่ได้รับการฝึกอบรมผู้เข้าอบรมจึงให้ความสนใจและนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ สามารถเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพในอนาคตได้ และนำไปสู่การพัฒนาด้านการตลาดเพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดมากขึ้น

(2) ด้านกิจกรรมการผลิตพืช ได้แก่ ชา และอโวคาโด ส่วนใหญ่ยังอยู่ในขั้นตอนการเริ่มปลูก อยู่ระหว่างรอผลผลิตเจริญเติบโต จึงยังไม่สามารถจำหน่ายผลผลิตได้ รวมถึงด้านการปรับพื้นที่การผลิตเป็นแบบนาขั้นบันไดสามารถทำให้พื้นที่แปลงสามารถกักเก็บน้ำได้ดีขึ้น มีน้ำเพียงพอ ส่งผลให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น

5.2 ข้อเสนอแนะ

(1) ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการสร้างความเข้มแข็งในการรวมกลุ่มมากยิ่งขึ้น นำไปสู่การดำเนินการด้านการตลาดที่ชัดเจน และแสวงหาตลาดรองรับผลผลิตที่ชัดเจน

(2) ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการปลูกกาแฟและขยายพันธุ์กาแฟ ชา อโวคาโด ซึ่งเป็นพืชในพื้นที่แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง หรือพืชเศรษฐกิจทนแล้งที่สามารถทำเป็นอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ เพื่อให้ผลผลิตมีคุณภาพตอบสนองความต้องการของตลาด

3.2.10 โครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดน่าน

1) สาระสำคัญโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) เพื่อเกษตรกรในพื้นที่ภูฟ้ามีคุณภาพชีวิตที่ดี ด้วยการสร้างคุณค่าจากทรัพยากรตามภูมิประเทศและภูมิสังคม

(2) เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรการผลิต การตลาด และการขนส่ง รวมถึงข้อมูลและสารสนเทศมีประสิทธิภาพและบูรณาการกันอย่างสมบูรณ์ภายใต้ Digital Platform ที่สามารถตอบสนองและเข้าถึงได้ง่าย

(3) เพื่อการจัดสรรผลประโยชน์ที่สมดุลและเป็นธรรมเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันของชาวภูฟ้า โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม

(4) เพื่อป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่นได้รับการดำรงไว้ได้อย่างยั่งยืน ด้วยกระบวนการเศรษฐกิจฐานคุณค่าจากทรัพยากรตามภูมิประเทศและภูมิสังคม

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน พื้นที่ทรงงาน ตำบลภูฟ้า อำเภอปอเกือ และพื้นที่ขยายผลในอำเภอปอเกือ และอำเภออื่น ๆ ในจังหวัดน่าน

1.3) หน่วยงาน กรมพัฒนาที่ดิน เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับ กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ จำนวน 4,934,450 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายใน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(2) การสำรวจข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ 10 ราย และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 50 ราย จังหวัดน่าน

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล

(1) ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 – วันที่ 30 มิถุนายน 2566

(2) การสำรวจข้อมูล เดือนมิถุนายน 2566

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายแล้ว 2,174,700 บาท ร้อยละ 44.07 ของ เป้าหมาย 4,934,450 บาท

3.2) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ ดำเนินการพัฒนาอาชีพเกษตรกรด้านปศุสัตว์ 2 กลุ่ม 20 ราย และส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจ 50 แปลง ครบตามเป้าหมาย

3.3) การอบรมถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร 177 ราย ร้อยละ 89.85 ของเป้าหมาย 197 ราย โดยสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้านปศุสัตว์ 4 ครั้ง 40 ราย ความรู้วิชาการและเทคโนโลยีการผลิตด้านพืช (เกษตรกรขยายผล) 7 ราย การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า 40 ราย การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น และผักสวนครัว สนับสนุนเกษตรกรเพื่อเป็นต้นแบบ และการจัดการพืชชุมชน 10 ราย ครบตามเป้าหมาย

3.4) แนะนำส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ดำเนินการแนะนำส่งเสริม การดำเนินกิจการของสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็ง และดำเนินการตามแผนพัฒนาสหกรณ์ที่กำหนด พร้อมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน และแนะนำส่งเสริมการดำเนินงานให้ผ่านเกณฑ์ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มาตรฐานและผลการดำเนินงานมีกำไรสุทธิ ประจำปี สามารถปิดบัญชีและประชุมใหญ่ได้ตามกำหนด โดยให้เป็นไปตามข้อบังคับ 1 แห่ง 9 ครั้ง ร้อยละ 75.00 ของเป้าหมาย 1 แห่ง 12 ครั้ง

3.5) การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ ดำเนินการจัดทำแปลงเรียนรู้ 623.50 ไร่ ร้อยละ 88.38 ของเป้าหมาย 705.50 ไร่ โดยจัดทำแปลงพัฒนาการปลูกข้าวและยกระดับผลผลิตข้าว 30 ไร่ แปลงกาแฟพันธุ์อาราบิก้า แปลงเมล็ดพันธุ์ฝัก 7 ไร่ แปลงสาธิตการปลูกข้าวหอมในพื้นที่สาธิต 10 ไร่ ขยายผลการปลูกข้าวหอม 10 แปลง แปลงแก้วมังกร 0.50 ไร่ แปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพื้นเมืองเพื่ออนุรักษ์ พันธุ์กรรมข้าว 40 ไร่ ส่งเสริมการปลูกพืชผัก และพืชตระกูลถั่ว 10 แปลง จัดทำแปลงสาธิตการทำกรใช้ น้ำหมักชีวภาพ 100 ไร่ และสาธิตการทำปุ๋ยหมัก พด. 75 ไร่ ครอบคลุมเป้าหมาย งานศึกษาและพัฒนา การปลูกข้าวในพื้นที่ทรงงาน 1 ไร่ ร้อยละ 3.33 ของเป้าหมาย 30 ไร่ จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ 350 ไร่ ร้อยละ 87.5 ของเป้าหมาย 400 ไร่ จัดทำจุดสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 1 แห่ง ร้อยละ 50.00 ของเป้าหมาย 2 แห่ง และสนับสนุนเพื่อเป็นแปลงต้นแบบ 10 ไร่ ครอบคลุมเป้าหมาย

3.6) สนับสนุนปัจจัยการผลิต ดำเนินการสนับสนุนพันธุ์สัตว์ในงานสาธิต 56 ตัว มีสุกร 6 ตัว และสัตว์ปีก 50 ตัว คัดเลือกและสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กับเกษตรกรตัวอย่าง ด้านการทำเกษตรผสมผสาน 1 ราย และสนับสนุนปัจจัยการผลิต 40 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

3.7) ผลิตปัจจัยเพื่อแจกจ่าย ดำเนินการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ 100,000 ตัว ผลิตลูกสัตว์ ปีก 500 ตัว ครอบคลุมเป้าหมาย และผลิตลูกสุกร 45 ตัว ร้อยละ 75.00 ของเป้าหมาย 60 ตัว

3.8) การอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ

(1) จัดประชุม ดำเนินการประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณากรอบแนวทาง และคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย/เกษตรกรเป้าหมาย 1 ครั้ง ประชุมคณะกรรมการระดับจังหวัด/ภูมิภาค 2 ครั้ง และประชุมวางแผนการผลิตและการตลาดเหมือนผลสด 20 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย และประชุมคณะกรรมการ เพื่อติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการฯ รายไตรมาส 3 ครั้ง ร้อยละ 75.00 ของเป้าหมาย 4 ครั้ง

(2) ประชาสัมพันธ์กิจกรรมโครงการฯ และข้อมูลข่าวสารงานของโครงการ แบบบูรณาการ ทั้งทางสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อสังคมออนไลน์ และอื่น ๆ 1 ครั้ง ร้อยละ 50.00 ของเป้าหมาย 2 ครั้ง

(3) จัดเวทีประชาคมหมู่บ้านปีงบประมาณ พ.ศ.2567 เพื่อสำรวจศักยภาพและความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย และจัดทำแผนบูรณาการ 1 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

(4) จัดเก็บข้อมูลเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรในพื้นที่ 1 ครั้ง ร้อยละ 50.00 ของเป้าหมาย 2 ครั้ง

(5) ติดตามผู้ได้รับการอบรม/การสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการฯ 1 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

(6) สนับสนุนเงินอุดหนุนจัดจ้างเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในสหกรณ์ 1 แห่ง 1 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย และจ้างเหมาเจ้าหน้าที่โครงการ 8 เดือน ร้อยละ 72.73 ของเป้าหมาย 11 เดือน

(7) จัดทำสรุปรายงานผลการติดตามเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ 3 ครั้ง ร้อยละ 75.00 ของเป้าหมาย 4 ครั้ง

3.2.11 โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1) สารระสำคัญโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

- (1) เพื่ออนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับภูมิสังคม
- (2) เพื่อบริหารจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำ และเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ตลอดจนฟื้นฟูคุณภาพน้ำ
- (3) เพื่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรดิน โดยส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ การปรับปรุงดินให้เหมาะสมกับลักษณะการใช้ประโยชน์
- (4) เพื่อพัฒนาและส่งเสริมอาชีพของประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอย่างเป็นระบบครบวงจรเพื่อให้เกิด ความมั่นคง
- (5) เพื่อขับเคลื่อนการบริหารดำเนินงานแบบองค์รวมอย่างบูรณาการให้เกิดเอกภาพและมีประสิทธิภาพ
- (6) เพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน
- (7) เพื่อขยายผลองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ พัฒนาต่อยอดต้นแบบความสำเร็จ และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

- 1.2.1) พื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครศรีธรรมราช ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช รวม 10 อำเภอ ได้แก่ ปากพนัง เขียรใหญ่ ร่อนพิบูลย์ จุฬาภรณ์ ชะอวด หัวไทร พระพรหม เฉลิมพระเกียรติ ลานสกา และเมืองนครศรีธรรมราช
- 1.2.2) พื้นที่จังหวัดพัทลุง 2 อำเภอ ได้แก่ ควนขนุน ป่าพะยอม
- 1.2.3) พื้นที่จังหวัดสงขลา 1 อำเภอ ได้แก่ ระโนด

1.3) หน่วยงาน หน่วยงานร่วมดำเนินการโครงการ ได้แก่ กรมชลประทาน กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ จำนวน 14,311,850 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายใน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(2) การสำรวจข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ 12 ราย และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 150 ราย ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล

(1) ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 – วันที่ 30 มิถุนายน 2566

(2) การสำรวจข้อมูล เดือนมิถุนายน 2566

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายแล้ว 7,571,763 ล้านบาท ร้อยละ 52.91 ของเป้าหมาย 14,311,850 บาท

3.2) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ ดำเนินการพัฒนาอาชีพเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร โดยพัฒนาอาชีพเกษตรกรแล้ว 271 ราย ร้อยละ 98.91 ของเป้าหมาย 274 ราย โดยส่งเสริมการอนุรักษ์พันธุ์ข้าวพื้นเมืองลุ่มน้ำปากพนัง 15 ราย และส่งเสริมการอนุรักษ์และการเพิ่มมูลค่าพืชท้องถิ่นลุ่มน้ำปากพนัง (ตาลโตนด สมุนไพร กระจูด) โดยถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตร หลักสูตรการอนุรักษ์และการเพิ่มมูลค่าพืชท้องถิ่นให้เกษตรกร 120 ราย และสนับสนุนเกษตรกรเพื่อเป็นเกษตรกรต้นแบบ 15 ราย รวมถึงส่งเสริมการปลูกพืชอายุสั้นเพื่อสร้างรายได้เสริม โดยถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตร การปลูกพืชอายุสั้นที่เหมาะสมในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังให้เกษตรกร 120 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย พัฒนาและสนับสนุนเกษตรกรตัวอย่าง ด้านโคเนื้อ ด้านการเลี้ยงแพะ ด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำ ด้านเกษตรผสมผสาน 1 ราย ร้อยละ 25.00 ของเป้าหมาย 4 ราย สำหรับการพัฒนาอาชีพกลุ่มเกษตรกร ดำเนินการแล้ว 15 กลุ่ม ร้อยละ 88.25 ของเป้าหมาย 17 กลุ่ม มีการสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อจัดระบบนิเวศเกษตร หรือสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์畜สัตว์ 12 กลุ่ม 120 ราย และสนับสนุนเกษตรกรต้นแบบการผลิตพืชอายุสั้น 3 กลุ่ม ครอบคลุมเป้าหมาย และอยู่ระหว่างสนับสนุนเกษตรกรเพื่อเป็นเกษตรกรต้นแบบด้านการผลิตไม้ผลคุณภาพ 2 กลุ่ม

3.3) การอบรมถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรแล้ว 1,192 ราย ร้อยละ 87.97 ของเป้าหมาย 1,355 ราย โดยอบรมอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ 180 ราย สร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้าน畜สัตว์ 24 ครั้ง 240 ราย การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากหม่อนไหม 10 ราย การจัดทำบัญชีครัวเรือน บัญชีต้นทุนอาชีพ 297 ราย ถ่ายทอดความรู้ในหลักสูตรการทำเกษตรผสมผสาน 30 ราย การเลี้ยงสัตว์น้ำ 25 ราย อบรมกลุ่มเกษตรกรต้นแบบด้านการเกษตรตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรด้านข้าว 50 ราย ด้านไม้ผล 20 ราย ด้านปาล์มน้ำมัน 50 ราย และการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการทำการเกษตรแบบผสมผสาน 120 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย ถ่ายทอดความรู้ในหลักสูตรส่งเสริมการปลูกทุเรียน 32 ราย ร้อยละ 106.67 ของเป้าหมาย 30 ราย และการจัดการตลาดออนไลน์ 23 ราย ร้อยละ 153.33 ของเป้าหมาย 15 ราย การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง 20 ราย ร้อยละ 25.00 ของเป้าหมาย 80 ราย เทคโนโลยีทางเกษตรด้านพืชให้แก่เกษตรกรขยายผล 72 ราย

ร้อยละ 81.82 ของเป้าหมาย 88 ราย และถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตร หลักสูตรการผลิตผลไม้คุณภาพ 20 ราย ร้อยละ 50.00 ของเป้าหมาย 40 ราย

3.4) แนะนำส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ดำเนินการแนะนำส่งเสริมกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่โครงการให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือ และพัฒนาการประกอบอาชีพเกษตร โดยนำรูปแบบการบริหารจัดการสหกรณ์ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกลุ่ม และแนะนำส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่โครงการให้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต 1 แห่ง ครอบคลุมเป้าหมาย โดยเข้าไปแนะนำส่งเสริม 9 ครั้ง ร้อยละ 75.00 ของเป้าหมาย 12 ครั้ง

3.5) การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ ดำเนินการแล้ว 2,384 ไร่ ร้อยละ 90.54 ของเป้าหมาย 2,633 ไร่ โดยจัดทำแปลงสาธิตและอนุรักษ์พันธุ์ข้าวพื้นเมือง 2 ไร่ จุดเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (การเลี้ยงปลากระตี่ในบ่อดิน) 1 แห่ง แปลงสาธิตการปรับปรุงดินเปรี้ยวเพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน 100 ไร่ ครอบคลุมเป้าหมาย สาธิตการปรับปรุงดินเปรี้ยวเพื่อปลูกข้าว 508 ไร่ ร้อยละ 101.60 ของเป้าหมาย 500 ไร่ สาธิตการปรับปรุงพื้นที่บ่อกึ่งร้างในเขตน้ำเค็มเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศน์และสิ่งแวดล้อม 117.74 ไร่ ร้อยละ 117.74 ของเป้าหมาย 100 ไร่ แปลงเรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช 256 ไร่ ร้อยละ 99.22 ของเป้าหมาย 258 ไร่ แปลงจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ 890.15 ไร่ ร้อยละ 89.02 ของเป้าหมาย 1,000 ไร่ แปลงสาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด 400 ไร่ ร้อยละ 80.00 ของเป้าหมาย 500 ไร่ และสาธิตการทำปุ๋ยหมัก พด. 110 ไร่ ร้อยละ 78.57 ของเป้าหมาย 140 ไร่

3.6) ผลิตปัจจัยเพื่อแจกจ่าย ดำเนินการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำแล้ว 1,103,000 ตัว ร้อยละ 102.53 ของเป้าหมาย 1,538,000 ตัว

3.7) การอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ

(1) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อร่วมกันจัดทำ/ทบทวนแผนกลยุทธ์การพัฒนาสหกรณ์ รวมทั้งการนำโครงการตามแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาสหกรณ์ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กลุ่มเกษตรกรโรงสีข้าวชุมชนตำบลป่าระกำ) 1 ครั้ง 20 ราย จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อหาแนวทางพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพ ส่งเสริมการรวมกลุ่มให้เข้มแข็ง พัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนของชุมชน (กลุ่มอนุรักษ์ไก่ศรีวิชัย) โดยใช้รูปแบบการสหกรณ์ 1 ครั้ง 20 ราย และประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณากรอบแนวทางและคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย/เกษตรกรเป้าหมาย 1 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย จัดประชุมคณะกรรมการเพื่อติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการ รายไตรมาส 3 ครั้ง ร้อยละ 75.00 ของเป้าหมาย 4 ครั้ง และประชุมคณะกรรมการ/คณะกรรมการ 1 ครั้ง ร้อยละ 50.00 ของเป้าหมาย 2 ครั้ง

(2) จัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน เพื่อสำรวจศักยภาพและความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายสำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และจัดทำแผนบูรณาการ 1 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

(3) ประชาสัมพันธ์การดำเนินกิจกรรม และนำเสนอข้อมูลข่าวสารของโครงการแบบบูรณาการ ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อสังคมออนไลน์ และการประชุม 2 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

(4) รวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง และจัดทำสรุปรายงานผลการติดตามเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 3 ครั้ง ร้อยละ 75.00 ของเป้าหมาย 4 ครั้ง

3.2.12 โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

1) สาระสำคัญโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) เพื่อสนองพระราชดำริ และเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 28 กรกฎาคม

(2) เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่ห่างไกลสามารถเข้าถึงการบริการทางการเกษตร และได้รับการแก้ไขปัญหา ด้านการเกษตรอย่างครบวงจรในคราวเดียวกัน

(3) เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริม และศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในการให้บริการและแก้ไขปัญหาทางการเกษตร

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน ดำเนินงานในพื้นที่ 77 จังหวัด เกษตรกร 30,800 ราย และจัดคลินิก 308 ครั้ง

1.3) หน่วยงาน กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับ กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมหม่อนไหม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ จำนวน 20,072,420 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายใน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(2) การสำรวจข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ 92 ราย และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1,380 ราย 46 จังหวัด

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล

(1) ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 – วันที่ 30 มิถุนายน 2566

(2) การสำรวจข้อมูล เดือนธันวาคม 2565 - เมษายน 2566

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายแล้ว 12,074,800 บาท ร้อยละ 62.55 ของเป้าหมาย

3.2) ดำเนินการจัดกิจกรรมคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ แล้ว 231 ครั้ง ร้อยละ 63.35 ของเป้าหมาย 308 ครั้ง ซึ่งมีเกษตรกรมาใช้บริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ 73,012 ราย คิดเป็นร้อยละ 95.78 ของเป้าหมาย 76,230 ราย

3.3) รวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง และจัดทำสรุปรายงานผลการติดตามเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 3 ครั้ง ร้อยละ 75.00 ของเป้าหมาย 4 ครั้ง

4) ผลการติดตามในพื้นที่ในพื้นที่

4.1) จากการติดตามเกษตรกรที่เข้ารับบริการคลินิกเกษตรในพื้นที่จังหวัดน่าน อุตรดิตถ์ กำแพงเพชร นครพนม สกลนคร หนองคาย ลพบุรี นครนายก ระยอง และตราด พบว่า เกษตรกรที่เข้ารับบริการคลินิกเกษตรส่วนใหญ่ร้อยละ 85.54 มีวัตถุประสงค์เพื่อมาชมงานทั่วไป รองลงมา ร้อยละ 71.69 ขอรับของแจกหรือปัจจัยการผลิต ร้อยละ 31.50 ขอเอกสารความรู้เกี่ยวกับการทำการเกษตรในด้านต่าง ๆ และความรู้ทั่วไป และร้อยละ 7.11 ปรึกษาปัญหาในการทำเกษตร หลังจากเข้ารับบริการแล้ว เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 77.53 ได้รับความรู้เกี่ยวกับการเกษตรเพิ่มขึ้น รองลงมา ร้อยละ 74.48 ได้รับแจกของหรือปัจจัยการผลิต ร้อยละ 14.41 ได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาในการทำเกษตร และร้อยละ 10.99 ได้ชมวิธีการสาธิตแก้ไขปัญหา โดยเกษตรกรร้อยละ 77.53 มีการนำความรู้หรือปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ ส่งผลให้เกษตรกรร้อยละ 43.15 มีปัญหาในการปลูกพืช การทำประมง การเลี้ยงสัตว์ลดลง รองลงมา ร้อยละ 28.03 ช่วยให้คุณภาพผลผลิตทั้งด้านพืช สัตว์ และประมงดีขึ้น ร้อยละ 15.12 รายจ่ายในครัวเรือนลดลง จากการนำผลผลิตที่ได้มาบริโภคในครัวเรือนเฉลี่ย 363 บาท/ครัวเรือน/ปี ร้อยละ 14.33 มีความชำนาญในการเลี้ยงสัตว์น้ำ และการเตรียมบ่อได้ถูกวิธี รวมถึงปัญหาน้ำเน่าเสียลดลง ร้อยละ 12.60 ค่าใช้จ่ายในการผลิตลดลงจากการได้รับแจกปัจจัยการผลิต และเกษตรกรใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมี รวมถึงการใช้แทนแดงเพื่อเพิ่มธาตุอาหารในนาข้าวเฉลี่ย 1,300 บาท/ครัวเรือน/ปี ร้อยละ 11.97 มีความชำนาญในการเลี้ยงปศุสัตว์ เลี้ยงสัตว์ได้ถูกวิธี ทำให้สุขภาพสัตว์ดีขึ้น ลดการติดเชื้อ และร้อยละ 10.39 สามารถจัดทำบัญชีครัวเรือน รู้รายรับ-รายจ่าย และวางแผนการใช้จ่ายได้

4.2) จากการติดตามเกษตรกรเข้าชมนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในวันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่จัดขึ้นในปี 2565 พบว่า เกษตรกรร้อยละ 43.03 ให้ความสนใจเข้าชมนิทรรศการ โดยหลังจากเข้าชมนิทรรศการ เกษตรกรนำความรู้ด้านต่าง ๆ ไปปรับใช้ในจำนวนนี้เกษตรกรร้อยละ 67.59 นำความรู้เรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน รองลงมา ร้อยละ 66.67 นำพระบรมราโชวาท (คำสั่งสอน/คำชี้แนะ) ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และร้อยละ 16.67 นำแนวคิดที่ได้รับจากการชมนิทรรศการไปประกอบเป็นอาชีพเสริม

4.3) ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการเข้ารับบริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ปี 2565 ความพึงพอใจในภาพรวม เกษตรกรที่เข้ารับบริการคลินิกเกษตร ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการบริการอยู่ในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนน 4.72 (คะแนนเต็ม 5) โดยเกษตรกรร้อยละ 76.30 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 19.97 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และร้อยละ 3.41 มีความพึงพอใจระดับปานกลาง

4.4) ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการจัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ครั้งต่อไป เกษตรกรที่เข้ารับบริการคลินิกเกษตรทุกรายต้องการให้หน่วยงานจัดคลินิกเกษตรในพื้นที่ต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี เพื่อจะได้รับความรู้ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ และได้รับการแก้ไขปัญหาในการทำเกษตรอย่างต่อเนื่อง รวมถึงได้รับแจกของหรือปัจจัยการผลิต โดยส่วนใหญ่ ร้อยละ 92.06 ต้องการให้จัดงานรูปแบบเดิม ส่วนเกษตรกรร้อยละ 7.94 ต้องการให้มีการปรับปรุง/เพิ่มเติม ในการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เพียงพอกับเกษตรกรที่มาเข้ารับบริการ ขยายเวลาการจัดงานให้เต็มวัน มีการประชาสัมพันธ์การจัดงานให้ทั่วถึง เพิ่มพื้นที่การให้บริการของแต่ละคลินิก มีกิจกรรมการสาธิตนวัตกรรมทางการเกษตร รวมถึงให้คลินิกขานำข้าวสายพันธุ์ใหม่ ๆ มาร่วมจัดแสดงและให้ความรู้

4.5) ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

(1) หลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เริ่มผ่อนคลายเกษตรกรให้ความสนใจเข้าร่วมชมงาน/รับบริการสูงกว่าเป้าหมายที่หน่วยงานกำหนดไว้ ส่งผลให้ปัจจัยการผลิตที่นำมาแจกไม่เพียงพอ พื้นที่การให้บริการของแต่ละคลินิกใกล้กันและแออัด ดังนั้น กรมส่งเสริมการเกษตรในฐานะเจ้าภาพหลัก ควรมีการบูรณาการร่วมกับคลินิกต่าง ๆ สำรวจจำนวนเกษตรกรที่จะมาร่วมงานล่วงหน้าก่อนการจัดงาน เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับจำนวนผู้เข้าชมงาน และจัดหาปัจจัยการผลิตให้เพียงพอ รวมถึงจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการของหน่วยงานในพื้นที่

(2) เกษตรกรต้องการให้เพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ดังนั้นกรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร และกรมการข้าว ควรเพิ่มองค์ความรู้ให้ตรงตามความต้องการของเกษตรกร เช่น ด้านนวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มผลผลิตด้านการแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร การปลูกพืชสมุนไพร การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์ การใช้สารเคมีที่ถูกต้อง และการเลือกใช้พันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่ เป็นต้น

(3) เกษตรกรให้ความสนใจ และต้องการให้จัดбуทสินค้าราคาประหยัด ซึ่งเป็นสินค้าอุปโภคบริโภคจากผู้ผลิต และผู้แทนจำหน่าย ที่จำเป็นต่อการครองชีพในชีวิตประจำวัน และราคาถูกกว่าท้องตลาดมาจัดจำหน่ายภายในงานเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นกรมส่งเสริมการเกษตรควรประสานงานกรมการค้าภายในเพื่อจัดหาสินค้ามาจำหน่ายแก่เกษตรกรให้ทั่วถึง ทั้งนี้ควรให้มีการลงทะเบียนรับคูปองก่อนซื้อเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบในการจำหน่ายสินค้า

(4) การให้บริการของหน่วยงานต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะเป็นการให้บริการในรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมการเกษตรในฐานะเจ้าภาพหลัก ควรมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการปรับเปลี่ยนการให้บริการของแต่ละคลินิก เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ โดยมีการจัดแสดงกิจกรรมหรือการสาธิตนวัตกรรมของแต่ละคลินิกบนเวที เป็นต้น

ภาคผนวก

Info-graphic ผลการดำเนินงานแผนงาน/โครงการสำคัญ

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

(ภาพรวม)

สืบสาน รักษา ต่อยอด

1 หน่วยงานรับผิดชอบ

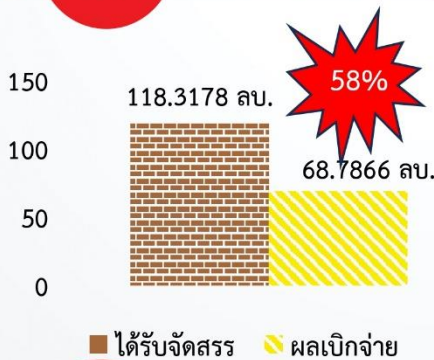

2 หลักการและเหตุผล

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เป็นโครงการที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์ ได้ทรงเล็งเห็นสภาพความเป็นอยู่ที่ยากจนของราษฎร ปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งน้ำ ที่ดินทำกิน ขาดความรู้ในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า จึงทรงมีพระราชดำริให้ดำเนินการพัฒนาในด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งได้พระราชทานแนวทางดำเนินงาน ให้ความช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้กับราษฎรผู้ประสบความทุกข์ยาก ต่อยอดโอกาส และยากจนตามภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ

3 ผลการเบิกจ่าย

4 ผลการดำเนินงาน

- ส่งเสริมพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร 718 ราย (90%)
- อบรมถ่ายทอดความรู้ 4,469 ราย (85%)
- จัดทำแปลงสาธิตและแปลงเรียนรู้ 20 แปลง (87%) 11,434 ไร่ (92%)
- สนับสนุนปัจจัยการผลิต เกษตรกร 281 ราย (69%) พันธุ์สัตว์และพันธุ์ปลา 248,494 ตัว (82%)
- ผลิตปัจจัยเพื่อแจกจ่าย พันธุ์สัตว์ 545 ตัว (97%) พันธุ์สัตว์น้ำ 2,246,504 ตัว (94%)
- ให้บริการคลินิกเกษตร 73,012 ราย (96%)
- สศก. รวบรวมผลการดำเนินงานโครงการเสนอผู้บริหาร กษ. 3 ครั้ง (75%)

5 ข้อค้นพบ

1. การก่อสร้างระบบชลประทานของอ่างเก็บน้ำนฤปดินทรจินดา ยังไม่แล้วเสร็จทำให้การใช้ประโยชน์จากโครงการยังไม่สามารถใช้ได้เต็มประสิทธิภาพ
2. เกษตรกรบางรายขาดองค์ความรู้ และประสบการณ์ในด้านการปลูกและดูแลรักษาทุเรียน รวมถึงไม้ผลชนิดอื่น ๆ
3. การส่งเสริมองค์ความรู้ หรือหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับการประกอบอาชีพ และกิจกรรมในพื้นที่ ทำให้เกษตรกรมีความสนใจและนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ สามารถลดต้นทุนได้ อีกทั้งมีผลผลิตบริโภคในครัวเรือนนำมาจำหน่าย เพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพนำไปสู่การพัฒนาด้านการตลาดในอนาคตได้

6 ข้อเสนอแนะ

1. ขป. ควรสำรวจพื้นที่ ซ่อมแซมในส่วนที่ชำรุด และเร่งดำเนินการขยายพื้นที่ชลประทานให้ครอบคลุมตามเป้าหมาย เพื่อให้เกษตรกรได้เข้าถึง และใช้ประโยชน์จากระบบชลประทาน
2. กสท. ควรเข้าติดตามให้คำแนะนำเกษตรกรที่ปรับเปลี่ยนการปลูกพืชอย่างต่อเนื่อง และจัดอบรมการดูแลรักษาตามช่วงอายุของพันธุ์ไม้เป็นการความพร้อมเพื่อปรับเปลี่ยนวิธีการเกษตรภายหลังได้รับประโยชน์จากน้ำชลประทาน
3. พต. กวก. ปม. ปศ. กสท. และ กสส. ให้การพัฒนาที่มีความสอดคล้องเหมาะสมกับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการรวมกลุ่มให้มีความเข้มแข็งสามารถแปรรูปสินค้าออกจำหน่าย และหาตลาดรองรับผลผลิตที่ชัดเจน

โครงการศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดศรีสะเกษ

สาระสำคัญของโครงการ

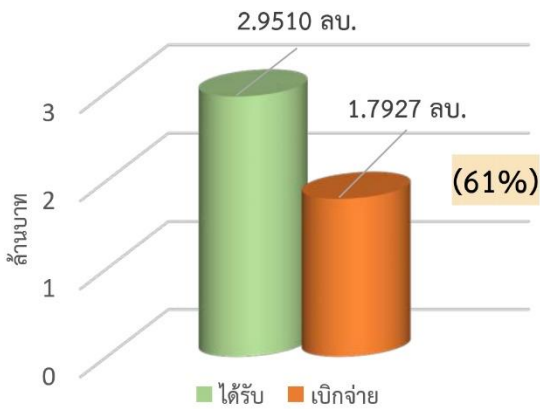
วัตถุประสงค์โครงการ : เพื่อเป็นศูนย์พัฒนาการเกษตรแบบเบ็ดเสร็จ ขยายผลองค์ความรู้สู่ประชาชน เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารให้ประชาชนพึ่งตนเองได้ ให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง

กลุ่มเป้าหมาย : หมู่บ้านบริเวณรอบศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์ และหมู่บ้านใกล้เคียง

งบประมาณ 2.9510 ล้านบาท หน่วยงานรับผิดชอบ : วก. กข. ปม. ปศ. มม. พต. กสก. กสส. สศก.

พื้นที่ติดตาม : อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ

ผลการเบิกจ่าย

ผลการดำเนินงาน

- พัฒนาอาชีพเกษตรกร: 3 กลุ่ม 30 ราย (100%)
- อบรมถ่ายทอดความรู้: 110 ราย (79%)
- ส่งเสริมสหกรณ์: 1 แห่ง (100%)
- แปลงสาธิต/ แปลงเรียนรู้: 367 ไร่ (89%)
- สัตว์น้ำ 247,000 ตัว (82%)
- ลูกสัตว์ 1,000 ตัว (100%)

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

- กิจกรรมที่ยังไม่ดำเนินการมีแผนดำเนินการในไตรมาสที่ 4 และกิจกรรมจัดทำจุดเรียนรู้ด้านหมอนไหม มีแผนจัดสรรงบประมาณในไตรมาสที่ 4

โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอึ่ง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดยโสธร

สาระสำคัญของโครงการ

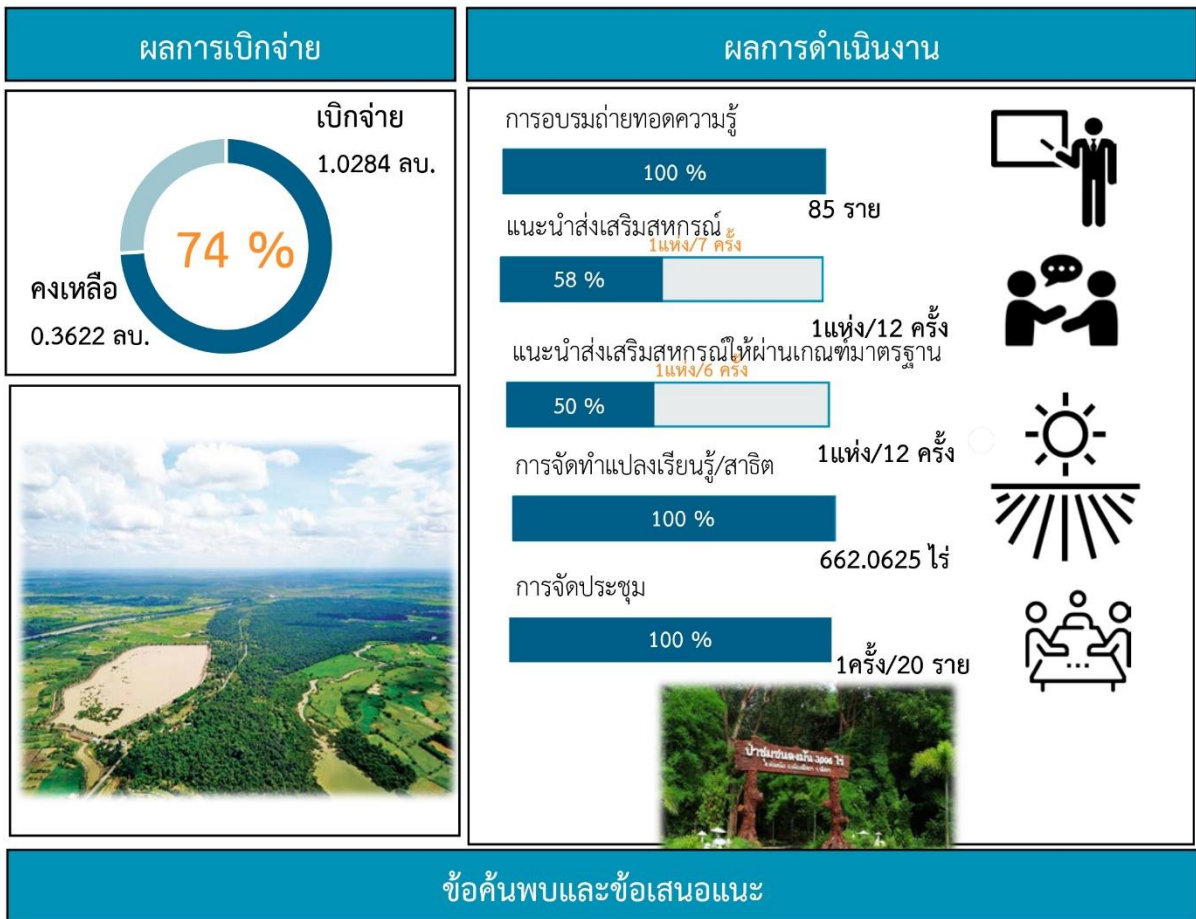
วัตถุประสงค์โครงการ : เพื่อพัฒนาชุดลอกหนองอึ่ง พื้นฟูสภาพป่าโดยรอบ ให้คนสามารถอยู่กับป่าได้อย่างเกื้อกูล

กลุ่มเป้าหมาย : เกษตรกรในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอึ่ง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดยโสธร

งบประมาณ : 1.3906 ล้านบาท

หน่วยงานรับผิดชอบ : วก. กข. พด. ตส. กสส. สศก.

พื้นที่ติดตาม : ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

กรมการข้าวควรเร่งรัดการเบิกจ่าย เนื่องจากดำเนินกิจกรรมครบตามเป้าหมายตั้งแต่ไตรมาส 2/2566 แต่ ณ สิ้นไตรมาส 3/2566 มีผลการเบิกจ่าย ร้อยละ 53 หน่วยงานอื่นๆ ผลการเบิกจ่ายและผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผน

ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2566

สาระสำคัญของโครงการ

วัตถุประสงค์	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	กรมชลประทาน
เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำต้นทุน เพิ่มพื้นที่ชลประทาน ในเขตอำเภอนาดีและอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ใช้เป็นแหล่งน้ำด้านการอุปโภค และการประปา รักษาระบบนิเวศผลักต้นน้ำเค็ม และน้ำเน่าเสียในแม่น้ำปราจีนบุรี และแม่น้ำบางปะกง	เป้าหมาย	เพิ่มพื้นที่ชลประทานฝั่งซ้าย 94,800 ไร่
ผลการดำเนินงาน	งบประมาณ	30.4960 ล้านบาท

พื้นที่ติดตาม
อำเภอนาดี และอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี

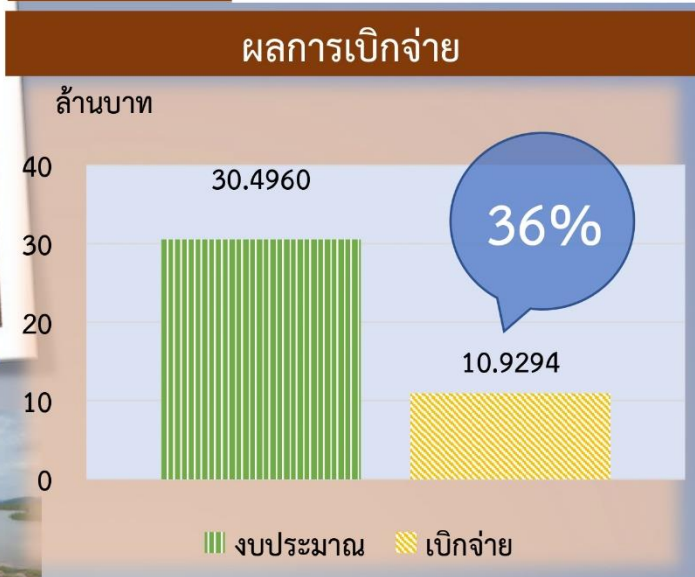
การก่อสร้างส่วนประกอบอื่น 1

- จัดทำระบบโทรมาตรและอาคารห้องควบคุม อ่างเก็บน้ำนฤบดินทรจินดา พร้อมเดินระบบไฟฟ้าและติดตั้งเครื่องปรับอากาศ และติดตั้งครุภัณฑ์

72%

ค่าใช้จ่ายตามแผนปฏิบัติการ ป้องกันและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม 2

93%

ข้อค้นพบ/ข้อเสนอแนะ

1. การก่อสร้างระบบชลประทานยังไม่แล้วเสร็จทำให้การใช้ประโยชน์จากโครงการยังไม่สามารถใช้ได้เต็มประสิทธิภาพ ขป. ควรสำรวจพื้นที่ และเร่งดำเนินการขยายพื้นที่ชลประทานให้ครอบคลุมตามเป้าหมาย
2. เกษตรกรบางรายขาดประสบการณ์ในด้านการปลูกและดูแลรักษาไม้ผล กสก. ควรเข้าติดตามให้คำแนะนำเกษตรกร ที่ปรับเปลี่ยนการปลูกพืชอย่างต่อเนื่อง

ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2566

โครงการร่วมพัฒนาพื้นที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
เพื่อดำเนินงาน “ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”
จังหวัดเพชรบุรี

สาระสำคัญของโครงการ

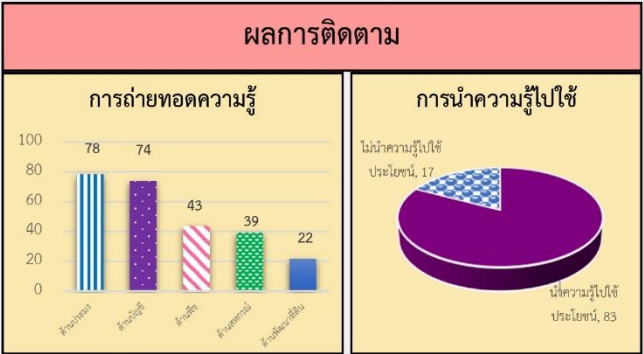
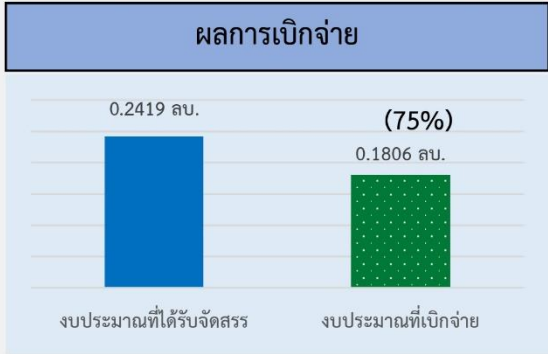
- วัตถุประสงค์โครงการ**
1. เพื่อเป็นการน้อมนำพระราชาไชยาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 2. เพื่อเป็นแหล่งกระจายสินค้าทางการเกษตรอินทรีย์ที่มีคุณภาพ
 3. เพื่อเป็นแหล่งสาธิตหรือเยี่ยมชมการทำเกษตรอินทรีย์ตามแนวทางพระราชดำริ
 4. เพื่อเป็นแหล่งพักผ่อนหรือแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
 5. เพื่อเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าทางการเกษตรลดรายจ่ายเพิ่มรายได้
 6. เพื่อเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าทางการเกษตร หรือผลิตภัณฑ์แปรรูป
 7. เพื่อน้อมนำแนวทางตามหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน และการดำรงชีวิตประจำวัน

- เป้าหมาย**
1. ข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดนและครอบครัว
 2. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
 3. ประชาชนในพื้นที่และรอบเขตพื้นที่ดำเนินโครงการที่สมัครเข้าเป็นสมาชิก
 4. โครงการพระราชดำริ
 5. นักท่องเที่ยวหรือผู้ใช้เส้นทางถนนเพชรเกษม

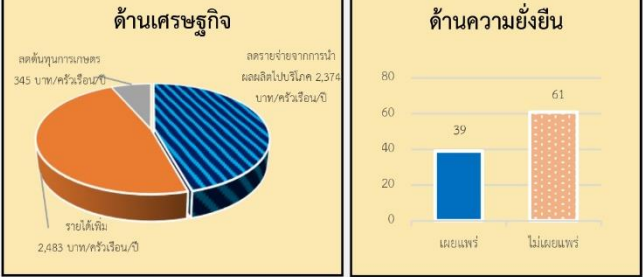
งบประมาณ 0.2419 ล้านบาท

หน่วยงานรับผิดชอบ
สป.กษ. เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับ กข. ปม. วก. กสก. กสส. และ สศค.

พื้นที่ติดตาม ค่ายนเรศวร จ.เพชรบุรี

- ผลการดำเนินงาน**
- อบรมความรู้** ถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช (เกษตรกรขยายผล) 1 ราย ครบตามเป้าหมาย
 - การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้**
 - ด้านพืช 32 ไร่ 1 โรงเรือน เป้าหมาย 38 ไร่ 1 โรงเรือน (84%)
 - ด้านประมง 1 แห่ง ครบตามเป้าหมาย
 - การแนะนำส่งเสริมด้านสหกรณ์**
 - 1 แห่ง 16 ราย เป้าหมาย 1 แห่ง 30 ราย (53%)

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

ข้อค้นพบ พื้นที่ในโครงการสามารถทำกิจกรรมได้สำเร็จตามเป้าหมาย มีบางกิจกรรมที่ไม่สามารถดำเนินงานได้ เนื่องจากงบประมาณมีจำนวนจำกัด ได้แก่ การจัดทำแปลงสาธิตการปลูกข้าว ถูถูกปี ๒๕๖๕/๖๖ แต่จะเริ่มต้นดำเนินการจัดทำแปลงสาธิตในฤดูหน้าปี ๒๕๖๖/๖๗

ข้อเสนอแนะ ควรสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอกับการดำเนินงานของโครงการฯ พร้อมทั้งสนับสนุนองค์ความรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรให้กับกลุ่มแม่บ้านตำรวจตระเวนชายแดน

โครงการพัชรสุธาชาอนุรักษ์

สาระสำคัญของโครงการ

วัตถุประสงค์โครงการ : เพื่อติดตามผลการดำเนินงานด้านการเกษตร ตามแผนแม่บทสร้างความสมดุลระหว่างคนกับช้างป่า ภายใต้โครงการพัชรสุธาชาอนุรักษ์ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กลุ่มเป้าหมาย : เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

งบประมาณ 3.6414 ล้านบาท

หน่วยงานรับผิดชอบ : สป.กษ. กข. ปม. ปศ. วก. มม. พต. ส.ป.ก. ตส. กสก. กสส. และ สศก.

พื้นที่ติดตาม : จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง สระแก้ว และจันทบุรี

ผลการเบิกจ่าย

- แผนการเบิกจ่าย 3.6414 ล้านบาท
- ผลการเบิกจ่าย 2.6772 ล้านบาท (74%)

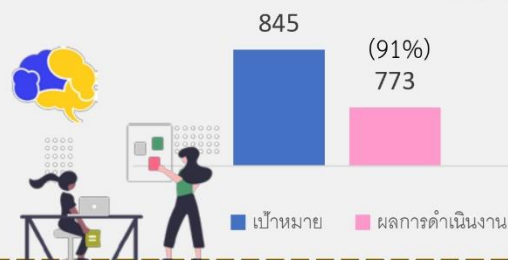
ผลการติดตามในพื้นที่

ผลการดำเนินงาน

การอบรมถ่ายทอดความรู้

หน่วย: ราย

การทำแปลงสาธิต

หน่วย: ไร่

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

งบประมาณโดยรวมของโครงการปรับเพิ่มขึ้นจาก 3,255,840 บาท เป็น 3,641,440 บาท เนื่องจาก พต. ได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับผลการดำเนินงาน และบางหน่วยงาน อาทิ สป.กษ. และ กสก. มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณค่อนข้างน้อย เนื่องจากอยู่ระหว่างการเบิกจ่ายงบประมาณในไตรมาสที่ 4 จึงควรเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณและผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด

ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2566

โครงการพัฒนาชุมชนในเขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่าและอุทยานแห่งชาติ จ.กาญจนบุรี

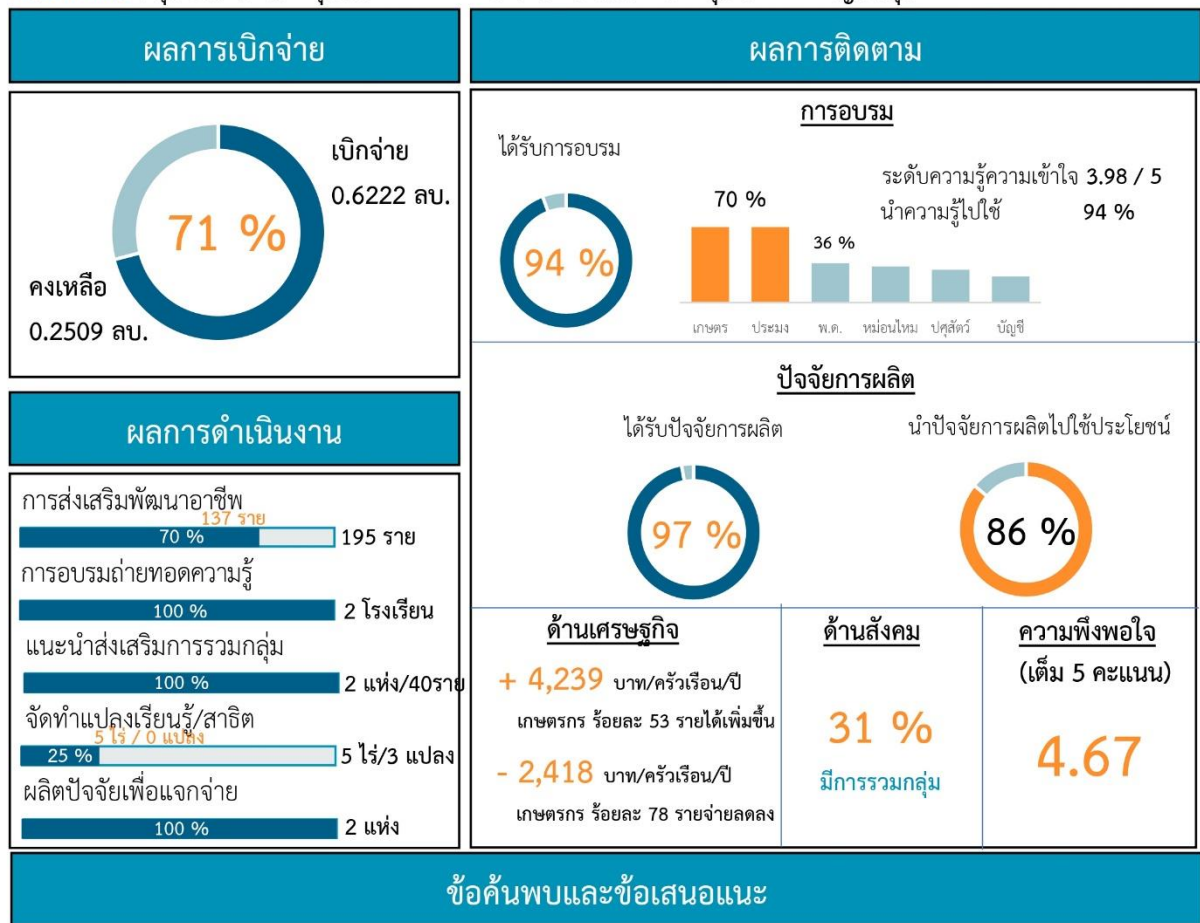
สาระสำคัญของโครงการ

วัตถุประสงค์โครงการ : เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้กฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มเป้าหมาย : เกษตรกรในโครงการ ฯ ที่เข้าร่วมกิจกรรมของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี2566

งบประมาณ : 0.8731 ล้านบาท **หน่วยงานรับผิดชอบ :** สป.กษ. กข. ปม. ปศ. วก. มม. พต. ตส. กสก. กสส. สศก.

พื้นที่ติดตาม : ชุมชนโลโว และชุมชนสาละวะ ตำบลโลโว อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2566

โครงการเกษตรวิชา อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

สาระสำคัญของโครงการ

วัตถุประสงค์โครงการ : เพื่อพัฒนาพื้นที่โครงการให้เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรบนพื้นที่สูง ขยายผลสู่เกษตรกร และเป็นต้นแบบในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

กลุ่มเป้าหมาย : บ้านกองแหะ หมู่ที่ 4 ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เนื้อที่ 1,350 ไร่

พื้นที่ติดตาม : จังหวัดเชียงใหม่

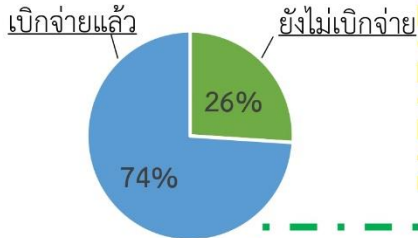
หน่วยงานรับผิดชอบ :

พต. เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับ กข. ปม. ปศ. วก. มม. ส.ป.ก. ตส. กสท. กสส. และ สศก.

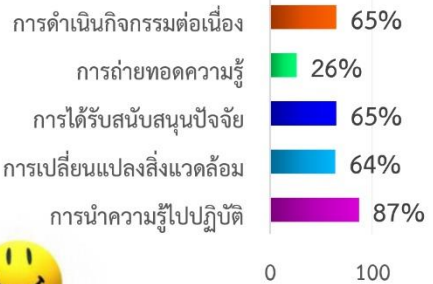
ผลการเบิกจ่าย

เบิกจ่ายแล้ว 1.9789 ล้านบาท

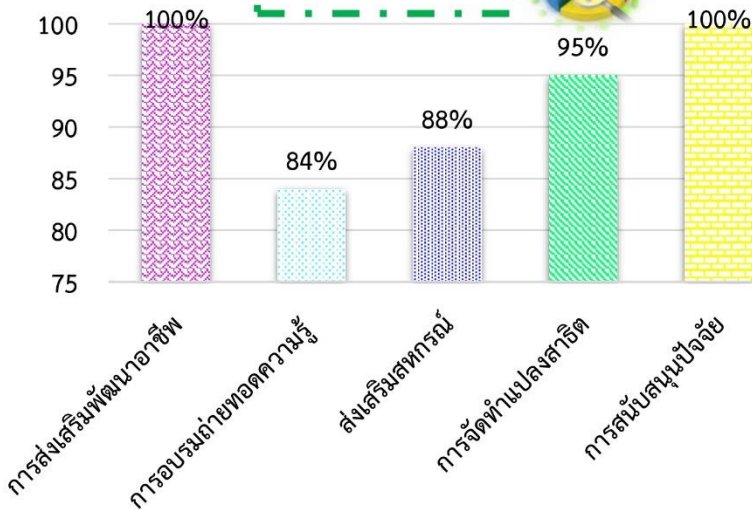

ผลการติดตาม

- ด้านเศรษฐกิจ เกษตรกรมีรายจ่ายลดลงเฉลี่ย 977 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 1,229 บาทต่อครัวเรือนต่อปี

ผลการดำเนินงาน

- ด้านความพึงพอใจ 4.79 คะแนน

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

- เกษตรกรได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้เพื่อลดต้นทุนการผลิต เช่น การทำปุ๋ยหมัก น้ำหมัก และสารชีวภัณฑ์ นอกจากนี้จะสามารถลดต้นทุนการผลิตได้แล้ว ยังสร้างความปลอดภัยในการทำเกษตร อีกทั้งการส่งเสริมอาชีพด้านการปลูกพืชผักเศรษฐกิจ การเลี้ยงกบ ไก่ไข่ และแปรรูปสินค้าเกษตรทำให้มีผลผลิตบริโภคในครัวเรือน และสามารถนำมาจำหน่ายเพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพในอนาคตได้

ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2566

โครงการร้อยใจรักษ์ จังหวัดเชียงใหม่

สาระสำคัญของโครงการ

วัตถุประสงค์โครงการ : เพื่อสนับสนุนมาตรการและนโยบายของรัฐบาลในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด เสริมสร้างความมั่นคงของชาติ โดยมีลำดับการพัฒนาให้มีความเป็นอยู่ “อยู่รอด พอเพียง และยั่งยืน” ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่มเป้าหมาย : พื้นที่ลุ่มน้ำห้วยเมืองาม พื้นที่รวมประมาณ 37,119 ไร่ ตำบลท่าตอน อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ และพื้นที่นอกโครงการฯ จำนวน 11 หมู่บ้าน

พื้นที่ติดตาม : จังหวัดเชียงใหม่

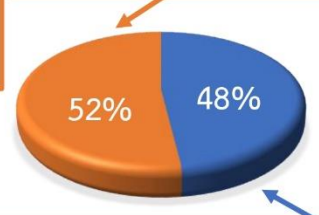
งบประมาณ 5.3232 ล้านบาท

หน่วยงานรับผิดชอบ

สป.กษ. เป็นหน่วยหลักร่วมกับ กข. ขป. ตส. กสก. กสส. และ สศก.

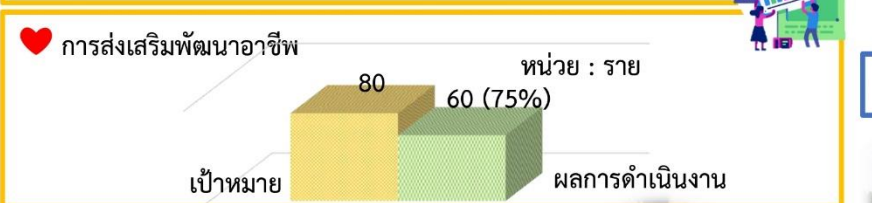
ผลการเบิกจ่าย

เบิกจ่ายแล้ว 2.7788 ล้านบาท

ยังไม่ได้เบิกจ่าย 2.5444 ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

♥ กรมการข้าวและกรมส่งเสริมการเกษตรควรเร่งรัดให้หน่วยงานในพื้นที่ดำเนินการตามแผนระยะเวลาที่กำหนดไว้

โครงการรักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน

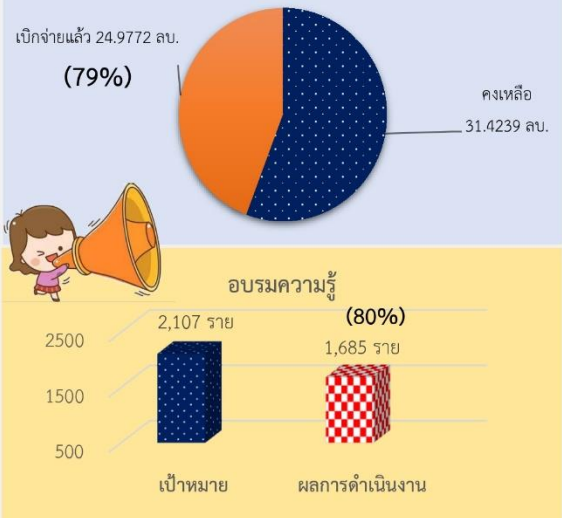
สาระสำคัญของโครงการ

❖ **วัตถุประสงค์โครงการ** เพื่อศึกษาทดลองการพัฒนา ตามแนวทางการพัฒนาจิตใจ การประกอบอาชีพ และที่ดินทำกิน ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อแสดงไว้เป็นองค์ความรู้ ขยายผลการพัฒนาสู่ประชาชนตามแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้บริการและพัฒนาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน เพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างมั่นคงและยั่งยืน และพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวสืบสานตามรอยพระราชปณิธาน (ตามรอยพ่อ) เพื่อการเรียนรู้และสร้างอาชีพ สร้างรายได้แก่ประชาชน

- ♣ **เป้าหมาย** พื้นที่ลุ่มน้ำ 11 ลุ่มน้ำ
- ♣ **งบประมาณ** 31.4239 ล้านบาท
- ♣ **หน่วยงานรับผิดชอบ** กสค. เป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับ กช. ปฉ. ปค. นม. ขป. พค. สปค. ตส. กสส. สป.กช. และ สคค.

♣ **พื้นที่ติดตาม** เขตพื้นที่ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วยพื้นที่เป้าหมาย 11 ลุ่มน้ำ 7 จังหวัด 16 อำเภอ 26 ตำบล 129 หมู่บ้าน

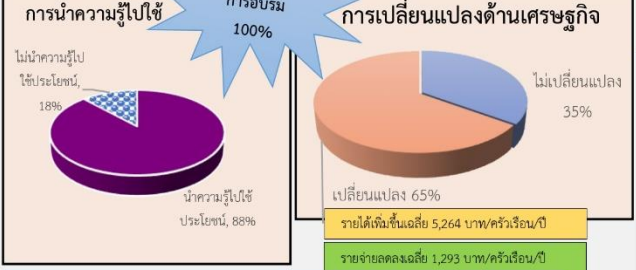
ผลการเบิกจ่าย

ผลการดำเนินงาน

การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อจัดระบบนิเวศเกษตร หรือ สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ 9 กลุ่ม 90 ราย (100%)
สร้างกระบวนการเรียนรู้เกษตรกรมัธยมยั่งยืน ในโรงเรียน 2 โรงเรียน (100%)
การแนะนำส่งเสริมด้านสหกรณ์ 12 แห่ง 240 ราย (100%)
การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ 6,036 ไร่ เป้าหมาย 6,564 ไร่ (92%)
สนับสนุนปัจจัยการผลิต
 ด้านพืช สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าว 4 ราย เป้าหมาย 30 ราย (13%)
 ด้านปศุสัตว์ สาธิตการเลี้ยงแพะ 8 ตัว เลี้ยงสัตว์ปีก 50 ตัว (100%)
การผลิตพันธุ์เพื่อแจกจ่าย
 ผลิตลูกแพะ 4 ตัว (100%) ลูกสัตว์ปีก 500 ตัว (58%)
 ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ 608,000 ตัว เป้าหมาย 780,000 ตัว (78%)
การแนะนำกับการจัดทำบัญชี 167 ราย (100%)

ผลการติดตาม

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

ข้อค้นพบ ผู้เข้ารับการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ เป็นการเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ และนำไปสู่การพัฒนาด้านการตลาด

ข้อเสนอแนะ ส่งเสริมให้เกษตรกรสร้างความเข้มแข็งในการรวมกลุ่ม หาดตลาดรองรับผลผลิต และส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการปลูกกาแฟและขยายพันธุ์กาแฟ ชา โอวคาโต หรือพืชเศรษฐกิจ ทนแล้งที่สามารถทำเป็นอาชีพเสริม สร้างรายได้

ด้านความพึงพอใจ
ผู้เข้ารับการส่งเสริมและฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุด ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 4.62

ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2566

โครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดน่าน

สาระสำคัญของโครงการ

• **วัตถุประสงค์**

เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎรบนพื้นที่สูง และใช้เป็นต้นแบบในการขยายผล การพัฒนา ส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพของราษฎรและพื้นที่บนที่สูง เป็นศูนย์รวบรวมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องด้านการตลาด เพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ศึกษาธรรมชาติ วัฒนธรรมท้องถิ่น และการศึกษาวิจัยถ่ายทอดความรู้การพัฒนา และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่ยั่งยืน จุดมุ่งหมาย “คนอยู่ร่วมกับป่า”

เป้าหมาย

พื้นที่ทรงงาน ตำบลภูฟ้า อำเภอปอเทือ จังหวัดน่าน และพื้นที่ขยายผล ในอำเภอปอเทือ และอำเภออื่น ๆ ในจังหวัดน่าน

งบประมาณ
4.9345 ล้านบาท

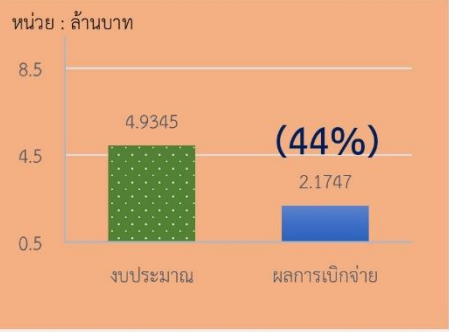

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

พต. เป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับ กช. ปม. ปศ. วก. มม. ส.ป.ก. กสก. กสส. สป.กษ. และ สศก.

พื้นที่ติดตาม : อำเภอปอเทือ และอำเภออื่น ๆ ในจังหวัดน่าน

ผลการเบิกจ่าย

ผลการดำเนินงาน

ส่งเสริมพัฒนาอาชีพ สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อจัดระบบนิเวศเกษตร หรือสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ 2 กลุ่ม 20 ราย และส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจ 50 แปลง ครบตามเป้าหมาย

อบรมถ่ายทอดความรู้
117 ราย เป้าหมาย 197 ราย (90%)

การแนะนำส่งเสริมด้านสหกรณ์
1 แห่ง 9 ครั้ง เป้าหมาย 1 แห่ง 12 ครั้ง (75%)

การผลิตพันธุ์เพื่อแจกจ่าย

- ผลิตพันธุ์ข้าวพื้นเมือง 40 ไร่ (100%)
- ลูกสัตว์ปีก 500 ตัว (100%)
- ลูกสุกร 45 ตัว เป้าหมาย 60 ตัว (75%)
- พันธุ์สัตว์น้ำ 100,000 ตัว (100%)

สนับสนุนปัจจัยการผลิต

- สนับสนุนพันธุ์สัตว์ในงานสาธิต ได้แก่ สุกร 6 ตัว และ สัตว์ปีก 50 ตัว (100%)

การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้

- 20 แปลง (100%)
- 623.50 ไร่ เป้าหมาย 705.50 ไร่ (88%)
- จุดสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 1 แห่ง
- เป้าหมาย 2 แห่ง (50%)
- สนับสนุนเพื่อเป็นแปลงต้นแบบ 10 ไร่ (100%)

ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2566

โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สาระสำคัญของโครงการ

วัตถุประสงค์โครงการ :

เพื่ออนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บริหารจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำ บริหารจัดการทรัพยากรดินปรับปรุงดินให้เหมาะสมกับลักษณะการใช้ประโยชน์ พัฒนาและส่งเสริมอาชีพของประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอย่างเป็นระบบครบวงจร สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และขยายผลองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ

งบประมาณ

14.3119 ล้านบาท

กลุ่มเป้าหมาย :

ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช อำเภอปากพนัง เขียวใหญ่ ร่อนพิบูลย์ จุฬาภรณ์ ชะอวด หัวไทร พระพรหม เฉลิมพระเกียรติ ลานสกา และเมืองนครศรีธรรมราช พื้นที่จังหวัดพัทลุง อำเภอกวนขนุน ป่าพะยอม และพื้นที่จังหวัดสงขลา อำเภอระโนด

หน่วยงานรับผิดชอบ :

พื้นที่ติดตาม :

พื้นที่ดำเนินโครงการ จังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง และสงขลา

ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

หน่วย: ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน

หน่วย: ราย

การอบรมถ่ายทอดความรู้

หน่วยงาน	เป้าหมาย	ผล	ร้อยละ
ชป.	180	180	100
ปม.	80	20	25
ปศ.	240	243	101
กวก.	88	72	82
มม.	10	10	100
ส.ป.ก.	100	110	110
ตส.	297	297	100
กสภ.	360	260	72
รวม	1,355	1,192	88

หน่วย: กลุ่ม/ราย

การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ

หน่วย: ไร่

การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้

หน่วย: ล้านตัว

การผลิตปัจจัยเพื่อแจกจ่าย

ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

ผลการเบิกจ่ายงบประมาณค่อนข้างต่ำ เนื่องจากหลายหน่วยงานมีการเบิกจ่ายต่ำกว่าแผน จึงควรเร่งรัดการเบิกจ่ายในไตรมาส 4 เพื่อให้เป็นไปตามแผน

ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2566

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

สาระสำคัญของโครงการ

: วัตถุประสงค์โครงการ

- ❖ เฉลิมพระเกียรติเนื่องในวันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- ❖ เกษตรกรสามารถเข้าถึงการบริการทางวิชาการ และได้รับการแก้ไขปัญหาด้านเกษตรอย่างครบวงจร
- ❖ -บูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ในการให้บริการในการแก้ไขปัญหาทางเกษตร

: เป้าหมาย

- ❖ จัดงานคลินิกเกษตร 308 ครั้ง
- ❖ เกษตรกรเข้ารับบริการ 76,230 ราย (รวมทุกคลินิก)

: พื้นที่ติดตาม

พื้นที่ 77 จังหวัด

: ผลการดำเนินงาน

- ❖ จัดงานคลินิกเกษตรครบ 231 ครั้ง (75%)
- ❖ เกษตรกรเข้ารับบริการ 73,012 ราย (96%)
- ❖ ติดตามเกษตรกร ปี 2565 แล้ว 46 จังหวัด 1,380 ราย

: ผลการติดตามในพื้นที่

- 86% เข้ามาชมงานทั่วไป
- 78% นำความรู้หรือปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้
- 15% รายจ่ายในครัวเรือนลดลงเฉลี่ย 363 บ./คร./ปี
- 13% ค่าใช้จ่ายในการผลิตลดลงเฉลี่ย 1,300 บ./คร./ปี
- 76% ภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

: หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กสท. เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับ กข. ปม. ปศ. กวก. มม. ส.ป.ก. ตส. กสส. และ สศก.

: งบประมาณ

20.0724 ล้านบาท

: ผลการเบิกจ่าย

: ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

- ❖ ปัจจัยการผลิตที่นำมาแจกไม่เพียงพอ
- ❖ เกษตรกรต้องการความรู้เพิ่มเติม
- ❖ เกษตรกรต้องการให้จัดบูทสินค้าราคาประหยัด
- ❖ หน่วยงานให้บริการในรูปแบบเดิม ดังนั้นในการจัดงานครั้งต่อไป หน่วยงานควรสำรวจจำนวนเกษตรกรที่จะมาร่วมงานล่วงหน้าก่อนการจัดงาน เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดหาปัจจัยการผลิตให้เพียงพอ รวมถึงทบทวนเพิ่มองค์ความรู้ที่เกษตรกรต้องการ และประสานงานกรมการค้าภายในเพื่อจัดหาสินค้ามาจำหน่ายแก่เกษตรกร นอกจากนี้ควรปรับเปลี่ยนการให้บริการที่สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ โดยมีการจัดแสดงกิจกรรม หรือการสาธิตนวัตกรรมของแต่ละคลินิกบนเวที

ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทร 0 2579 8267 โทรสาร 0 2579 8267

www.eva.oae.go.th